

NAŠA

BAŠKA

GLASILO OPĆINE BAŠKA

Svetan Božić i
nova 2021. godina

Broj 45, prosinac 2020.
ISSN: 1333 - 3887

BAŠKA
ԵՌԹԵԿԻ

BATOMALJ
ԵՌՏՅՈՒԻԹԻՔ

DRAGA BAŠĆANSKA
ԹԵՆԻՅՈՒ ԵՌԹԵՎԻՐԸԿԻ

JURANDVOR
ՔՅԵՆԻՐԹԵՐԵՅԵ

Općinsko glasilo „Naša Baška“

Izdavač: Općina Baška

Palada 88, 51523 Baška

Tel. 051/750-550, fax 051/750-560

e-mail: opcina-baska@ri.t-com.hr

www.baska.hr

Za izdavača:

Toni Juranić, Općinski načelnik

Glavni urednik:

Toni Juranić

Urednički savjet:

mr.sc. Toni Juranić, dipl. oec.,

mr.sc. Majda Šale, Sonja Polonijo,

Hrvoje Dragoslavić, Nina

Dumenčić, Anamarija Čubranić,

Dana Kružić, Ana Bajčić Hrgovčić,

Ivana Topić, Luka Tabako

Grafički dizajn i lektura:

U.O. „Domino“, Klimno

Luka Tabako

Na broju su surađivali:

Ana Bajčić Hrgovčić, Ivana

Topić, Aleksandra Udina, Kristina

Ivošić, Ivana Vlahinja, Batomaljci,

Martino Šesnić, Marijana Kirasić

Nekić, mr. sc. Majda Šale, Ivica

Ćulumović, Sanjin Ilić, Ana Čačić,

Ivan Gaudencijo Hrabrić, Marija

Randić Ojovica, Berislav Horvatić,

dr. Anton Bozanić, Danica Zorić

Badurina, Dragica Gajski, Tea

Grubišić Mihalić, Karla Jurešić,

Dana Kružić, Luka Tabako,

Tisak:

Maximativa, Sisak

Naklada:

500 komada

SADRŽAJ

Uvodnik.....	3
Vijesti iz Općine.....	4
Kreativno recikliranje u TD-u.....	9
Predstavljanje i odrađeni programi.....	9
Ostvareni turistički promet na području općine Baška u razdoblju 1. 1. - 30. 11. 2020.....	12
Kameni mrgari iznad Baške u interpretaciji čileanskih umjetnika.....	14
Večeri glazbe i klapa u kolovozu.....	15
Klasika u Baški.....	15
Koncert povodom blagdana Vele Gospe u Baški.....	16
Koncert Staneta Göderera.....	17
Štorije z bodulije.....	17
Marijin zvon.....	18
Local Tour Baška.....	18
Ribarski dan.....	19
Dječji vrtić.....	20
Đaci prvaci - najveći veseljaci.....	21
Aktivnosti učenika PŠ Baška.....	22
Baščanski lukobran (Vela riva).....	22
Velika ljubavna priča u našem malom Batomlju.....	24
Kulturno društvo "Šoto" ide u nove pobjede u 2021. godini.....	25
Hitanje hlibčići na Slucinju.....	27
In memoriam - Albert Kunz.....	28
In memoriam - Vinko Bogdešić.....	28
Orhideja jadranska kozonoška prvi put pronađena na otoku Krku u Baški.....	28
Maškare i oko njih.....	30
Bolno sjećanje na <i>Krvavi Božić</i> u Baški prije 100 godina 1920.-2020.....	32

UVODNIK

 Toni Juranić
 Luka Tabako

Poštovani čitatelji!

Nakon proteka više od pola godine, vjerujem na radost svih mještana, ponovo se družimo kroz Našu Bašku, nama najdraže glasilo. Zbog svima znane i nemile korone, bili smo prisiljeni obustaviti sekundarne programe i aktivnosti našeg Proračuna kako bismo mogli osigurati funkcioniranje najbitnijih elemenata već ranije dostignutih visokih standarda u našoj Općini, i to komunalnih, zdravstvenih, socijalnih, obrazovnih, kulturnih, sportskih i drugih. Zahvaljujem Svima za sve što smo u teškoj i zahtjevnoj 2020. zajedno realizirali, a posebno onima koji su dali svoj obol u ublažavanju nemile krize uzrokovane pandemijom, prvenstveno kroz umanjenja plaća ili naknada za rad svojoj zamjenici, našim službenicima u Općini Baška, djelatnicima Turističke zajednice općine Baška, djelatnicima T.D. Baška d.o.o., općinskim vijećnicima, članovima mjesnih odbora, odbora općinskog vijeća, udrugama, klubovima, društvima, kao i obrtnicima te poduzetnicima – pokretačima lokalnog razvoja. Ovim putem zahvaljujem se i Ordinaciji opće medicine dr. Snježane Grgurić te ostalim članovima lokalnog Stožera civilne zaštite Općine Baška na

čelu s načelnikom stožera Brunom Seršićem, koji su odgovorno i savjesno izvršavali svoju zadaću u ovim kriznim, nepredvidivim vremenima.

Glasilo Naša Baška vratit će nas u prvi dio teške 2020. godine, upoznati nas s nemalim ostvarenjima u protekloj godini, ali i s planovima i izazovima u skoroj 2021. godini. Hvala svim autorima tekstova i fotografija Naše Baške koji su nam na taj način uveličali ovo prekrasno vrijeme adventa.

U novu godinu ulazimo optimističnije u svakom pogledu te riječi.

U ovo najljepše doba godine kada prijatelji i obitelji razmišljaju o Božiću i svojim obiteljima, zajednici – najmilijima, iskoristimo vrijeme božićnih blagdana da nas nadahne na poštivanje i toleranciju jednih prema drugima. Uvjeren sam kako ćemo u 2021. godini surađivati još snažnije na mnoštvu kvalitetnih projekata.

U ime Općine Baška i svoje osobno, želim vam svima sretan i blagoslovljen Božić te obilje zdravlja, radosti i sreće u novoj 2021. godini.

Neka vam život svako dobro još boljim vrati.

Šuplja kuća.....	33
Ki se je danas kupal?.....	34
Življenje za vrime korone.....	34
Pjesme: Živo vrelo i Kumpanjice.....	36
Pjesma: Tanac.....	37
Boćarski turnir "Četiri sela".....	37
Vihor tutnji kroz koronu.....	38
Udruga invalida kvarnerskih otoka.....	39
Božićni radovi prvašića.....	40

Pišite za Našu Bašku

Ukoliko imate zanimljiv tekst i/ili fotografije koje biste željeli podijeliti sa svim žiteljima naše općine, iste možete poslati na našu e-mail adresu: nasabaska@baska.hr

VIJESTI IZ OPĆINE

 Ana Bajčić Hrgovčić

 Arhiva Općine

FUNKCIONIRANJE OPĆINE U NOVIM UVJETIMA RADA

Na koncu 2020. godine možemo konstatirati kako je protekla godina obilježena nepredvidivim okolnostima što je rezultiralo i nepredvidivim uvjetima rada u Općini Baška. U novu godinu ušli smo s velikim očekivanjima, a u ožujku se sve naglo promijenilo nakon što je proglašena epidemija koronavirusa uzrokovanog bolesti COVID-19.

Rezultiralo je to i donošenjem seta raznih odluka, od onih kojima je Općina Baška povremeno ograničavala rad sa strankama ili ga je pak organizirala sukladno epidemiološkim preporukama, sve do odluka kojima se nastojalo ublažiti posljedice za lokalno gospodarstvo.

Iako je i sam općinski proračun bio pogođen izostankom naplate planiranih prihoda uz istovremeno dospijevanje ugovorenih obveza na naplatu, nastojalo se nizom mjera pomoći poduzetnicima da lakše prebrode krizu. Zakupnici poslovnih prostora u vlasništvu Općine Baška kojima je bio zabranjen rad u ovoj su godini oslobođeni plaćanja dvije mjesečne zakupnine. Naknade za zakup terasa i korištenje javnih površina bile su umanjene za 25%, a naknade za koncesijska odobrenja za terase na pomorskom dobru bile su umanjene za 15%. Svim korisnicima javne površine kao i korisnicima koncesijskih odobrenja bila je omogućena dodatna odgoda plaćanja za vrijeme trajanja posebnih okolnosti, tj. do 5. srpnja 2020. godine. Od obveze plaćanja komunalne naknade za svibanj i lipanj bile su oslobođene sve pravne i fizičke osobe čija je djelatnost bila obustavljena odlukom Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske.

Novi uvjeti rada općenito, pa tako i u Općini Baška, stavljaju sve veći naglasak na nove tehnologije na način da se priprema digitalizacija usluga u skladu s trenutnim mogućnostima. Tako smo bili među prvim jedinicama lokalne samouprave koje su, potpisivanjem sporazuma s nadležnim ministarstvom za upravu, omogućile prijavu novorođenčadi putem aplikacije e-Novorođenče te roditelji novorođene djece prema Općini Baška sada

moгу podnijeti zahtjev za novčanu pomoć prilikom prijavljivanja djeteta u nadležnom matičnom uredu ili korištenjem sustava e-Građani. Također, podnesen je i zahtjev Ministarstvu pravosuđa i uprave kako bi ovlašteni službenici mogli direktno pristupati podacima iz državnih matica što znači da podnositelji raznih zahtjeva koji su inače prilagali takve izvratke (rodni list, domovnica, smrtni list i sl.) više neće iste morati prilagati uz zahtjev već će se takvi dokazi prikupljati službenim putem.

U rujnu se pristupilo i doradi općinske mrežne stranice kako bi se ista učinila što dostupnijom i jednostavnijom za uporabu za sve korisnike, uključujući slabovidne osobe, osobe s disleksijom te osobe s invaliditetom, a sve temeljem Zakona o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora Republike Hrvatske.

Svakako će se i ubuduće planirati i uvoditi nova tehnološka rješenja koja podižu kvalitetu života stanovnika korištenjem e-usluga učinkovite lokalne samouprave.

PROJEKTI NA PODRUČJU OPĆINE BAŠKA

Ove godine Općina je provodila kapitalne projekte planiranom dinamikom. Radovi koji su bili ugovoreni, izvedeni su u planiranim rokovima, dok je započinjanje pojedinih novih projekata odgođeno do prestanka izvanrednih okolnosti uzrokovanih korona krizom.

Jedna od najvažnijih aktivnosti za povećanje kvalitete života na lokalnoj razini je provedba EU projekata od kojih se nikako ne smije odustati. Europska sredstva, ali isto tako i nacionalna sredstva značajna su, jer pridonose lokalnom razvoju te omogućuju realizaciju projekata koji bi se teško mogli financirati samo vlastitim sredstvima.

U nastavku se daje pregled ključnih aktivnosti koje su tijekom 2020. godine poduzimane na realizaciji projekata na području, prije svega onih sufinanciranih EU sredstvima, ali i ostalih ne manje važnih projekata, financiranih vlastitim sredstvima.

Reciklažno dvorište Baška

U listopadu je otvoreno novouređeno reciklažno dvorište u Baški koje je u iznosu od 85% prihvatljivih troškova sufinancirano iz Kohezijskog fonda u sklopu Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014.-2020“. Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta projekt je Općine Baška vrijedan 3.061.370,01 kuna. Osim otvorenja, bili su organizirani i „Dani otvorenih vrata“ na kojima su se svi zainteresirani mještani mogli upoznati s novostima koje nudi novootvoreno reciklažno dvorište.

Novo reciklažno dvorište u Baški

Ukopani spremnici

Od siječnja do lipnja 2020. godine trajali su radovi na ugradnji pet setova ukopanih spremnika za odvojeno prikupljanje otpada na sljedećim lokacijama: u naselju Baška – Zarak i Dom kulture, u naselju Jurandvor – autobusna stanica, u naselju Batomalj – kod mosta, u naselju Draga Bašćanska – kod Zadružnog doma.

Općina početkom iduće godine planira još jednu lokaciju površine javne namjene opremiti setom ukopanih spremnika. Za nabavu spremnika odobreno je 60% bespovratnih sredstava od strane Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, a njihova ugradnja planira se početkom iduće godine na lokaciji pored općinskog parkirališta.

Ukopani spremnici u Jurandvoru

Društveno poticana stanogradnja (POS)

Značajan projekt za Općinu predstavlja i izgradnja POS-ovih stanova koja je planirana početkom iduće godine nakon što se provede ponovljeni postupak javne nabave s obzirom na to da u prvom postupku nije zaprimljena niti jedna ponuda u okvirima procijenjene vrijednosti. Projekt provodi Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama iz Zagreba. Odlukom Općinskog vijeća Općina Baška se, osim naknade za zemljište, odrekla i naknade za komunalnu infrastrukturu i priključaka na istu.

Dogradnja luke Baška

U travnju ove godine potpisan je ugovor za dodjelu bespovratnih sredstava iz Kohezijskog fonda i sredstava Ministarstva mora, prometa i infrastrukture namijenjenih dogradnji luke Baška. Vrijednost projekta iznosi 41.166.298,55 kuna, od čega su 39.709.975,94 kuna bespovratna sredstva, dok će razliku financirati korisnik i izvršitelj

projekta Županijska lučka uprava Krk. U listopadu je održana tiskovna konferencija u Baški na kojoj su u nazočnosti ministra Olega Butkovića, župana Zlatka Komadine, ravnatelja ŽLU Krk Gorana Lajnerta te načelnika Tonija Juranića potpisani ugovori s izabranim izvođačima radova čime je obilježen skorašnji početak radova na dogradnji luke Baška. Radovi bi trebali započeti početkom 2021. godine, izvođenje je planirano u fazama, a završetak projekta predviđen je u 2023. godini.

Potpisivanje ugovora dogradnje luke Baška

Projekt „Sustav prikupljanja, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda otoka Krka“

Navedeni projekt unatrag nekoliko godina provodi se na području šest jedinica lokalne samouprave otoka Krka. Projekt provodi tvrtka Ponikve voda d.o.o. Krk uz pomoć EU sredstava u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.

Tijekom 2020. godine izvršeni su gotovo svi ugovoreni radovi na izgradnji vodovoda, fekalne kanalizacije i DTK koji su obuhvaćeni EU projektom na području Općine Baška te se uskoro očekuje kompletan dovršetak investicije, prije ugovorenog roka, i to okončanjem radova na predjelu Štefanići. U prvoj polovici 2020. godine izvodili su se radovi u Dragi Baščanskoj na predjelima Štefanići, stara jezgra i Tomaševo te u Jurandvoru na predjelima Cubranići, Glušac i stara jezgra.

Usporedno s navedenim radovima gradio se je i sustav oborinske odvodnje koji je u cijelosti financiran iz proračuna Općine Baška.

- 1. i 2. Štefanići – Draga Baščanska
- 3. i 4. Cubranići – Jurandvor
- 5. i 6. Bneci – Draga Baščanska

Širokopojasna mreža sljedeće generacije na otoku Krku

Uz ostale otočne jedinice lokalne samouprave, i Općina Baška sudjeluje u Projektu izgradnje širokopojasne mreže sljedeće generacije na otoku Krku za koji je u kolovozu Grad Krk, kao nositelj projekta, potpisao ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR). Očekuje se da će projekt trajati tri godine, a realizacijom bi se izgradila pristupna mreža čime bi se krajnjim korisnicima učinilo dostupnim korištenje brzog interneta u tzv. „bijelim područjima“, tj. područjima u kojima operatori ne mogu osigurati dostupnost širokopojasnog pristupa s brzinama od najmanje 30Mbit/s.

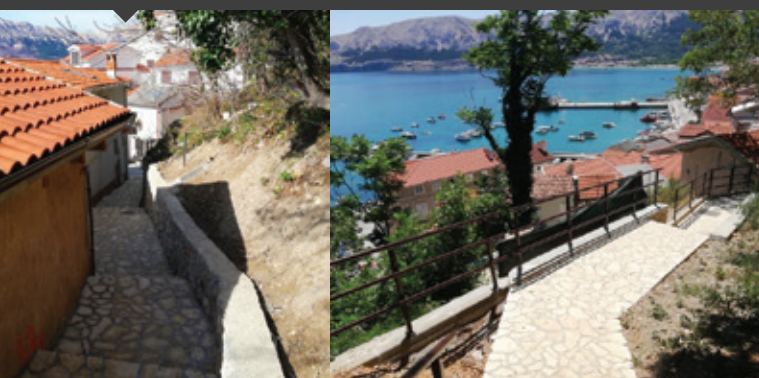
OSTALI PROJEKTI

Osim većih kapitalnih projekata, na godišnjoj razini Općina nastoji povećati kvalitetu života stanovnika izgradnjom i unaprjeđenjem komunalne infrastrukture. U nastavku daje se kratak pregled takvih radova u 2020. godini.

U veljači je dovršena izgradnja javne rasvjete u naselju Batomalj. Postavljeno je 11 rasvjetnih tijela duž županijske ceste LC5809 u ukupnoj duljini od 390 m. Vrijednost radova iznosi 329.275,10 kn s PDV-om.

U ožujku su dovršeni radovi na izgradnji vodovoda, fekalne kanalizacije i DTK u Ulici kralja Tomislava i Put sv. Ivana u ukupnoj vrijednosti od 1.457.019,91 kn s PDV-om.

Novi pješački put - Put Gorinka

Dovršena je izgradnja pješačkog puta (stepenica) – Put Gorinka. Pješački put povezuje staru jezgru Baške, Ulicu Gorinka, s nerazvrstanom cestom 158, tj. zaobilaznicom. Tako je radovima u vrijednosti 657.358,85 kn s PDV-om u estetskom i funkcionalnom pogledu uređen dio stare jezgre.

Od 4. svibnja 2020. godine u Baški je u funkciji sustav "Bike Sharing – iznajmljivanje e-bicikala". Električni bicikli za iznajmljivanje nalaze se u Ulici kralja Zvonimira – kod Parka Marjan, a navedeni projekt je Općina Baška realizirala uz pomoć Ministarstva turizma, dok je upravljanje sustavom prepušteno tvrtki Ponikve eko otok Krk d.o.o.

Planovi za 2021. godinu

U 2021. godini planiraju se sljedeće aktivnosti/projekti:

- izrada projektne dokumentacije (I. faza) za izgradnju nogostupa i biciklističke staze na zaobilaznici,
- asfaltiranje Creske ulice,
- modernizacija javne rasvjete korištenjem „ESIF kredita za javnu rasvjetu“,
- provedba EU projekta „Prevenција kardiovaskularnih bolesti“,
- uređenje dječjeg igrališta „Centralin“,
- postavljanje novih betonskih kabina na Veloj plaži i uređenje pseće plaže u Zaroku,
- rekonstrukcija oborinske odvodnje u Ulici Stari Dvori,
- pokretanje VII. izmjena Prostornog plana uređenja Općine Baška,
- izgradnja punionica za električne bicikle u Dragi Baščanskoj,
- uređenje prostora oko crkve sv. Roka u Dragi Baščanskoj...

O navedenim aktivnostima i projektima bit će više riječi u narednim izdanjima glasnika „Naša Baška“.

DRUŠTVENE DJELATNOSTI U OPĆINI

Novorođeni stanovnici Općine

U 2020. godini Općina Baška je, po dostavljenim zahtjevima roditelja, isplatila roditeljsku naknadu za šestero novorođene djece, od toga za četiri prvorođena djeteta i za dva trećerođena djeteta. U odnosu na 2019. godinu to je značajno smanjenje, jer je u prošloj godini naknada isplaćena za petnaestero novorođenih stanovnika Općine. Od ove godine međutim pravo na roditeljsku naknadu imaju i roditelji usvojene djece te su u ovoj godini odobrene dvije takve nakande.

Blagdan svetog Nikole

U prigodi blagdana svetog Nikole, ove godine, zbog mjera ograničenja okupljanja, sveti Nikola nije osobno darivao najmlađe stanovnike Općine Baška u župnoj crkvi Presvetog Trojstva kao ranijih godina. Zbog toga je Općina Baška dostavila darove u Dječji vrtić „Katarina Frankopan“ Krk – Područni vrtić Baška i Osnovnu školu „Fran Krsto Frankopan“ Krk – Područna škola Baška, gdje je podijeljeno 69 poklon paketa polaznicima vrtićkih skupina i 55 poklon paketa učenicima razredne nastave od prvog do četvrtog razreda osnovne škole. Osim njih, u Općini Baška je poklon pakete preuzelo još 16 djevojčica i dječaka predškolske dobi koji ne pohađaju vrtić.

Stipendije učenicima i studentima

Općina Baška stipendiranjem potiče školovanje naše mladeži, te su kao i ranijih godina, i ove godine, nakon provedenog natječaja, dodijeljene nove učeničke stipendije i to:

- jedna stipendija polaznici obrtničke škole za deficitarna zanimanja izvan otoka Krka i
- dvije stipendije redovnim polaznicima srednjih škola.

Tri stipendista (dva učenika i jedan student) su protekle školske godine završili školovanje, a jedna redovna učenica srednje škole nije ostvarila prosjek ocjena kao uvjet za nastavak stipendiranja. Ostalih 16 stipendista je ostvarilo pravo na nastavak primanja stipendije te sada Općina Baška mjesečno ukupno stipendira 19 učenika i studenata i to:

- dvije polaznice obrtničkih škola za deficitarna zanimanja izvan otoka Krka (stipendije u iznosu od 625,00 kuna mjesečno),

- četiri polaznika obrtničke škole za deficitarna zanimanja na otoku Krku (stipendije u iznosu od 500,00 kuna mjesečno),
- šest redovnih polaznika srednjih škola (stipendije u iznosu od 500,00 kuna mjesečno) i
- sedam redovnih studenata (stipendije u iznosu od 750,00 kuna mjesečno).

Nakon izmjena Odluke o dodjeli stipendija, po javljanju na objavljeni natječaj za dodjelu studentskih stipendija, pravo na dodjelu stipendije od sada imaju svi redovni studenti s prebivalištem u Općini Baška, a iznos stipendije za studente s prosjekom ocjena manjim od 3,80 je 500,00 kuna, dok onima s prosjekom od 3,80 i više pripada iznos stipendije od 1.000,00 kuna mjesečno.

Iznos stipendija izvrsnim studentima je povećan, jer Općina učenicima osnovne i srednjih škola sufinancira svake godine nabavu udžbenika, dok studenti osim stipendija nemaju druge potpore.

Socijalna skrb

Iduća godina donosi i izmjene na području socijalnih pomoći. Povećan je iznos uvjeta prihoda za ostvarenje prava iz socijalne skrbi te se time povećavaju cenzusi za ostvarenje prava na socijalnu pomoć stanovnika Općine na sljedeći način:

- za samce se cenzus povećava s 2.000,00 kn na 2.600,00 kn,
- za dvočlanu obitelj se cenzus povećava s 2.500,00 kn na 3.250,00 kn,
- za tročlanu i višečlanu obitelj se cenzus povećava s 1.000,00 kn na 1.500,00 kn po članu obitelji.

Ujedno, povećava se i iznos stalne mjesečne pomoći s 500,00 na 1.000,00 kuna.

Uz povećanje iznosa stalne mjesečne pomoći, određeno je i da iznosi jednokratne novčane pomoći izravno korisniku budu ograničeni na ukupno 2.000,00 kuna godišnje.

Novе pogodnosti za umirovljenike

Od iduće godine Općina Baška uvodi novu pogodnost za umirovljenike u obliku pomoći za financiranje dopunskog zdravstvenog osiguranja u iznosu do 840,00 kuna godišnje. Ovo pravo

ostvarivat će oni umirovljenici čija mirovina ne prelazi iznos prosječne starosne mirovine u Republici Hrvatskoj, uključujući iznos inozemne

mirovine ako je ostvaruju te pod uvjetom da ne ostvaruju pravo na plaćanje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja iz državnog proračuna.

VIJESTI IZ TD BAŠKA D.O.O.

  Karla Jurešić

KREATIVNO RECIKLIRANJE U TD-U

Maštoviti djelatnici TD Baška d.o.o. za ovu su godinu pripremili novost u blagdanskoj dekoraciji.

Sobovima koji vuku saonice povjerena je čast da čuvaju okićeni bor na Paladi. Cijela je kompozicija napravljena ekološki, od ponovno upotrijebljenih materijala, drvenih otpadaka i geotekstila sa zelenih površina.

Sobovi na saonicama imaju svoju plemenitu misiju da svojoj djeci svijeta dostave ljubav, sreću i veselje pa idući puta kada prošetate Paladom, ostavite i koju travčicu ili cvjetić za Rudolfa i njegove prijatelje. Sretan Božić!

VIJESTI IZ TZO BAŠKA

PREDSTAVLJANJE I ODRAĐENI PROGRAMI

 Ivana Topić

 Arhiva TZO Baška

Dragi čitatelji Naše Baške,

pozdravljam vas na svojoj novoj poziciji direktorice Turističkog ureda Turističke zajednice općine Baška, u jednoj od vjerojatno najizazovnijih godina za sve nas.

Studirala sam na Fakultetu za turistički i hotelski menadžment u Iki te nakon završenog Stručnog studija turizma i ugostiteljstva upisala Sveučilišni studij turističkog i hotelskog menadžmenta koji sam završila 2009. godine i time stekla akademski stupanj magistra ekonomije. Cijeli svoj profesionalni put gradila sam kroz poslove usko povezane s turizmom. Od početka

srednjoškolskog obrazovanja radila sam na raznim radnim mjestima u Hotelima Baška d.d., a između ostalog u Odjelu prodaje i marketinga gdje sam stekla veliko iskustvo. Posljednjih pet godina radila sam na poslovima Specijalista grupne prodaje u Valamar Rivieri d.d., a upravo uz podršku kolega i nadređenih u Valamar Rivieri d.d. odlučila sam se prijaviti na natječaj u TZO Baška.

Na 12. sjednici Turističkog vijeća TZO Baška koja se održala 17. 6. 2020. dobila sam jednoglasnu potporu članova Vijeća kojima se prije svega zahvaljujem na ukazanom povjerenju i pruženoj podršci. Preda mnom

je jedan veliki profesionalni izazov, no veselim se i dati ću sve od sebe da opravdam ukazano povjerenje.

Ove smo godine sve planove morali prilagoditi trenutnoj situaciji i mogućnostima. U proljeće su morale biti otkazane sve planirane aktivnosti te se uspješno realizirati određene zajedničke projekte, pritom uvažavajući trenutnu situaciju i poštivajući sve epidemiološke mjere.

otoku koji možete u svakom trenutku zvati domom. Osmišljene su tri atraktivne biciklističke priče spojene pod već prepoznatljivim imenom *Krk Bike Story*, čime se posjetiteljima dao gotov proizvod, koji zahtijeva od njih minimalnu količinu planiranja, uz poštivanje svih preporučenih mjera koje su u datom trenutku bile na snazi, kako bi minimalizirali njihov strah i potaknuli ih na putovanje, a snimljena su i dva promotivna videa – *Krk Bike Story* i *Krk Outdoor Experience*.

Izložba Morene Brnčić

Nastup klape Rašketa

Štorije z bodulije na Paladi

U suradnji s Turističkom zajednicom grada Krka, Bratovštinom sv. Jakova te svim ostalim lokalnim turističkim zajednicama na otoku Krku, u razdoblju od 21. do 26. travnja 2020., u vrijeme kada je turizam stao, održan je prvi virtualni *Camino Krk*. Tijekom šestodnevnog programa koji se svakodnevno odvijao u dva večernja termina, sudionicima je bila omogućena atraktivna virtualna šetnja *Camino Krk* rutom, uz vodstvo na hrvatskom i engleskom jeziku te je ovo inovativno događanje privuklo više od 24.856 pregleda turista iz raznih dijelova svijeta, od Kanade, Irske, Britanije do Austrije, Njemačke, Italije, Slovenije, kao i naravno Hrvatske, i to putem *Facebook* profila i *YouTube* kanala. *Camino Krk* vijuga kroz impresivan pejzaž kojeg krase šume, brežuljci s pogledom na more, drevni kašteli i crkve, napuštena naselja i predivne plaže. Riječ je o kružnoj ruti dugoj oko 107 kilometara, koja započinje u Krku, pa preko Porta, Omišlja, Dobrinja, Vrbnika, Baške i Punta, završava u Korniću, a daljnji razvoj projekta slijedi u sljedećoj godini suradnjom svih turističkih zajednica na otoku.

Otvaranjem granica u lipnju pokrenuta je zajednička kampanja turističkih zajednica na otoku Krku pod nazivom *Visit Krk Island – A Place To Call Home*, s ciljem da se stvori osjećaj sigurnosti u destinaciji, kao i ugođe i relaksacije u izboru aktivnog odmora - sve na

Ture pod nazivima *Family Story*, *Romantic Story* i *Adrenaline Story*, uz prethodne prijave, besplatno su se održavale kroz tri nedjelje mjeseca lipnja. *Family Story* održao se 14. lipnja u Baški, a ova priča bila je namijenjena obiteljima s djecom, početnicima i rekreativcima. Tura je duga 18 kilometara i vozilo se rutom: Baška – Zarok – Batomalj – Draga Baščanska – Sveta Lucija – Batomalj – Zarok – Kricin.

Ovogodišnja ljetna događanja u Baški započela su tek u kolovozu i to najdugovječnijom, ali zasigurno i najprepoznatljivijom manifestacijom u Baški – Ribarskim danom.

Ovogodišnji program Ribarskog dana prilagodili smo trenutnoj epidemiološkoj situaciji te se on, radi sigurnosti mještana i posjetitelja, održao u skromnijem i kraćem izdanju. Prioritet je bio poštivanje sigurnosti i propisanih mjera, stoga su iz programa izostala neka veća događanja, no unatoč tome priredili smo lijepi program ispunjen osjećajem tradicije. Tako smo uživali na otvorenju izložbe „Štorije od mora“ akademske slikarice Morene Brnčić s motivima mora u galeriji „Zvonimir“ (koja je bila postavljena sve do kraja 9. mjeseca), promenadnom nastupu klape „Zvonimir“, vrijednim filmovima Klonimira Seršića koji su nas podsjetili kako su ribarski dani nekada izgledali, defileu

barki te tradicionalnoj povorci ribara RŠD „Škrpina“ i mještana, uz pratnju sopaca i folklora KD „Šoto“.

Po dvanaesti put održana je i već tradicionalna manifestacija Marijinog zvona, u organizaciji Društva „Sinjali“, koja svečanim zvonjenjem upozorava na nadolazeći dan - svetkovinu Vele Gospe. Sam blagdan Vele Gospe također je obilježen u župnoj crkvi Sv. Trojstva, koncertom klasične glazbe koji su održali Arijana Gigliani Philipp kao sopran i Edmund Andler-Borić, pratnjom na orguljama.

Kulturno-umjetnički program Bašćanskog ljeta nastavio se uključanjem TZO Baška u zajednički program događanja *Summer Events*, u organizaciji Turističkih zajednica općine Omišalj, Malinska Dubašnica, Punat i grada Krka, predvođen atraktivnim glazbenim sadržajima i vođenim biciklističkim turama. Program je objedinjen pod zajedničkim konceptom, u skladu s trenutnim prilikama i epidemiološkom situacijom, a vodilo se i apelom krčke glazbene scene da se tijekom ove godine koriste usluge lokalnih izvođača s otoka Krka ili onih koji su s otokom Krkom povezani, jednako kao i usluge najma tehničke opreme. Zbog izostanka uobičajenih turističkih kretanja, bitno smanjenim proračunima lokalnih TZ-a i samouprave na ovaj način se pružio atraktivan program te odradio veći broj nastupa manje poznatih, kvalitetnih lokalnih izvođača.

Program je bio pažljivo odabran i promišljen kako bi se zadovoljili različiti interesi gostiju, uz poštivanje svih mjera sigurnosti. Obuhvaćao je tako akustične nastupe *Acoustic Baška* i nastupe klasične glazbe *Klasika u Baški* te događanja koja potiču učenje o tradiciji u formi *Štorija z bodulije*, kojima se duga tradicija klapske glazbe na otoku Krku predstavila na potpuno novi način, kroz formu *'storytellinga'*, odnosno pričanja priče.

U Baški su tako, u sklopu *Acoustic Baška* koncerata, na različitim manjim lokacijama, nastupili klapa „Zvonimir“ i „Trio Bajs“, Mateja Majerle i Mario Šimunović, „Love Runners Band“ te klapa „Rašketa“ i ženska klapa „Vejanke“. *Klasika u Baški* dovela je u crkvu Sv. Trojstva mladu, nagrađivanu harfisticu Veroniku Čiković koja je svoj nastup poklonila svim Bašćanima i njenim posjetiteljima. *Štorije z bodulije* nam je kratkim zabavnim skečevima, uz pomoć bašćanske klape „Zvonimir“, ispričala „Kumpanija Štorije“ iz Punta!

Za ljubitelje aktivnog odmora organizirane su *Local*

Bike Tour biciklističke ture. Kroz dva termina vožnji, jedan u kolovozu i jedan u rujnu, prijavljeni sudionici proveli su dan u razgledavanju Baške i okolice, njene prirode i poznatih kulturnih i povijesnih lokacija, a sve to na vjerojatno najpopularnijem prijevoznom sredstvu otoka Krka – biciklu.

Local Bike Tour

Upravo je trend aktivnog i zdravog života bilo posebno važno istaknuti ove godine pa je tako održavanje šestog izdanja *Baška Outdoor Festivala* bilo neupitno. Festival je, zbog ranijeg zatvaranja hotela i kampova održan u nešto ranijem terminu nego inače, uz podršku brojnih lokalnih gospodarskih subjekata, a sudionici su imali priliku uživati u četiri atraktivna outdoor sportska programa: *Krk'n'Roll MTB maraton*, *Krk Island Trail*, *BOF Hike Tour* i *Edison Zipline*. Zbog nepovoljnog vremena koje nas je nažalost pratilo taj vikend, *Zipline Edison* brojao je tek manji broj sudionika, dok su ostale manifestacije bile dobro posjećene - *Krk Island Trail* brojao je 500 sudionika, *Krk 'N' Roll MTB maraton 200* te *BOF Hike 100*. Najviše posjetitelja nam je, očekivano, stiglo iz raznih dijelova Hrvatske, no pridružio nam se i manji broj sudionika iz Amerike, Češke, Nizozemske, Njemačke i Slovenije.

Baška je tako, kao destinacija s dugom tradicijom turizma, i ove godine ostvarila solidne rezultate. U usporedbi s prošlom godinom, ostvareno je 52% lanjskih noćenja. S obzirom na situaciju u kojoj smo se našli, uključujući karantenu i izostanak pred i posezone kao i stavljanje Hrvatske na crvenu liste važnih emitivnih tržišta Italije, Austrije i Slovenije, ovakvi rezultati pokazuju da je Baška ipak percipirana kao sigurna i odgovorna destinacije koja se može osloniti na kontinuirani veliki trud mještana i turističkih djelatnika te svoju dugu tradiciju turizma i kvalitetne turističke ponude.

OSTVARENI TURISTIČKI PROMET NA PODRUČJU OPĆINE BAŠKA U RAZDOBLJU 1. 1. - 30. 11. 2020.

(komercijalni smještaj)

Prema podacima sustava *eVisitor*, koji evidentira promet prijavljenih turista, u **razdoblju 1. 1. - 30. 11. 2020. godine ukupno je ostvareno 86.888 dolazaka te 513.034 noćenja**. U usporedbi s prošlom godinom, u **dolascima je ostvareno 48%** lanjskih rezultata te **u noćenjima 52%** lanjskih rezultata, što je bolje od predviđanja s obzirom na ograničenja i okolnosti uzrokovanih pandemijom.

Domaći gosti ostvarili su 9.441 dolazak (učešće 11,00%) i 36.078 noćenja (učešće 7,00%). Strani gosti su ostvarili 77.447 dolazaka (učešće 89,00%) i 476.956 noćenja (učešće 93,00%).

Najveći broj noćenja u razdoblju od 1. 1. – 30. 11. 2020. ostvaren je u objektima u domaćinstvu, 288.875, zatim u kampovima 127.596, slijedi broj noćenja u hotelima 68.407, a u ostalim ugostiteljskim objektima za smještaj 28.156.

Najveći broj dolazaka u razdoblju 1. 1. – 30. 11. 2020. ostvaren je također u objektima u domaćinstvu 48.204, slijedi broj dolazaka u kampovima 19.742, zatim broj dolazaka u hotelima 13.962 te naposljetku u ostalim ugostiteljskim objektima za smještaj 4.980 dolazaka.

U svim vrstama smještajnih objekata bilježimo pad dolazaka i noćenja u odnosu na isto

razdoblje prošle godine u rasponu od 35-65%, ovisno o vrsti smještajnog objekta, a navedeni podaci ukazuju da je ove neizvjesne turističke sezone, smještaj koji omogućuje privatnost i socijalnu distancu bio najbolje popunjen.

Najjača tržišta po broju noćenja: Njemačka 161.534, Češka 69.711, Poljska 58.566, Slovenija 39.606, Austrija 38.987, Mađarska 23.704, Slovačka 21.753, Italija 17.402, Švicarska 8.662, Rumunjska 7.439, BiH 3.418, Ukrajina 3.108, Nizozemska 3.077, Srbija 2.520, Danska 2.016.

Prosječan boravak gostiju je 6 dana.

(komercijalni i nekomercijalni smještaj)

U nekomercijalnom smještaju je u razdoblju 1. 1. – 30. 11. 2020. ostvareno 69.636 noćenja što je 26% manje u odnosu na isto razdoblje prošle godine te 2.414 dolazaka što iznosi 10% manje u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

Ukupna ostvarena noćenja komercijalnog i

nekomercijalnog smještaja za razdoblje prvih 11 mjeseci 2020. godine iznose 582.870, a ukupan broj ostvarenih dolazaka 89.302.

Povoljna epidemiološka situacija na našem području, fleksibilnost i prilagodljivost turističkog sektora, kontinuirana prisutnost na našim tradicionalno najznačajnijim emitivnim tržištima, značaj otoka Krka kao lako dostupne auto destinacije kao i promocija Baške kao sigurne destinacije koja obiluje plažama, kulturno-povijesnim znamenitostima i mogućnostima za aktivan odmor u prirodi, idealnim u uvjetima kada gosti preferiraju individualne aktivnosti u destinaciji, pridonijeli su ostvarenju ovogodišnjih rezultata.

Metodološka napomena: Kao izvor podataka korišteni su pokazatelji sustava *eVisitor* Hrvatske turističke zajednice kojima se na području općine Baška, u skladu s važećom zakonskom regulativom, prate prijave i odjave turista u komercijalnim i nekomercijalnim smještajnim kapacitetima.

KAMENI MRGARI IZNAD BAŠKE U INTERPRETACIJI ČILEANSKIH UMJETNIKA

✍️ Ivana Topić
📷 Luka Tabako

Među kolateralnim žrtvama korone našao se i prvi hrvatski projekt Smiljana Radića (55), slavnog čileanskog arhitekta bračkih korijena, koji je prije nekoliko dana postao dopisni član HAZU. Naime, još je prije godinu dana, zajedno sa suprugom, kiparicom Marcelom Correom (57), posjetio Bašku i zgotovio instalaciju "Kapi", namijenjenu manifestaciji Rijeka 2020. - Europska prijestolnica kulture. Da nije bilo pandemije, njihov bi rad - masivne staklene sfere postavljene među drevne suhozide - već krasio brdo iznad Vele plaže. Unatoč svemu, organizatori tog *Lungomare Art projekta* još se nadaju da će do kraja ove godine Radićeve "Kapi" ipak zablistati na predviđenoj lokaciji s veličanstvenim pogledom na Velebit i otok Prvić.

Prirodu i život na visokim i zaobljenim hrptima brda iznad Baške stoljećima su oblikovali vjetar i sunce. Ne bi li barem donekle ukrotili ovo divlje okruženje, naši stari su izgradili sofisticiran sustav naizgled beskonačnih kamenih zidova i ograda koji su ograničavali kretanje stada ovaca te štitili uzgojene biljke od teških vremenskih uvjeta. Prastara građevinska tehnika gradnje suhozida odnosno gromača, slaganjem kamenja bez ikakvog vezivnog materijala, još je uvijek očuvana u krčkoj tradiciji. Njezin su najdojmljiviji i najrjeđi primjer mrgari, kompleksne višeprostrorne ovčare od suhozida, s tlocrtom u obliku cvijeta, koje se koriste za razvrstavanje ovaca različitih vlasnika, koje se slobodno kreću brdima povrh Baške. Mrgari ukrašavaju općinska pasišta (*komunade*) svega

tri mjesta na Krku: Baške, Jurandvora i Batomlja, a građeni su od jednostrukog suhozida, stoga su vrlo krhki i traže redovito održavanje od strane stručnih graditelja. Osim na krajnjem jugu otoka Krka i na susjednom otoku Prviću, takvih mrgara ima još samo na dva otoka u svijetu: u Walesu i na Islandu, što dodatno ukazuje na njihovu posebnost.

Umjetnička instalacija „Kapi“, djelo jednog od međunarodno priznatijih arhitekata današnjice, Čileanca hrvatskog podrijetla Smiljana Radića i njegove partnerice Marcele Correa, čileanske kiparice, svoj će trajni dom naći pored mrgara Ljubimer. Prostor na vrhu Baške koji je već sad atraktivan i poznat po planinarskim stazama, dodatno se oplemenjuje ovom instalacijom koja naglašava mrgare, ujedno poštujući njihove vrijednosti i strukturu, ne dominirajući nad njima oblikovanjem ili materijalima.

Nadamo se da će ova instalacija privući posjetitelje te doprinijeti obogaćivanju turističke ponude već prirodno atraktivnog područja i utjecati na razvoj istraživačkog, planinarskog i kulturnog turizma, ali i u konačnici pridonijeti prepoznatljivosti ovog jedinstvenog primjera pučke arhitekture te svijesti o njenoj vrijednosti kao i važnosti njezinog očuvanja.

Organizator: RIJEKA 2020

Partneri: Općina Baška, Turistička zajednica općine Baška, Društvo za kulturu, ekologiju i tradiciju Sinjali

VEČERI GLAZBE I KLAPA U KOLOVOZU

Turistička zajednica općine Baška tijekom mjeseca kolovoza uključila se u udruženi program ljetnih događanja pod nazivom „Summer events“ u kojem sudjeluju turističke zajednice Omišlja i Njivica, Malinske, Krka i Punta. Uz svoje individualne programe, predstavile su i zajednički kalendar događanja te gostima omogućile uživanja u kulturnim, glazbenim i sportskim programima.

13. kolovoza s početkom u 20,00 sati organiziran je promenadni koncert domaće klape „Zvonimir“ koja djeluje unutar Kulturnog društva „Šoto“ i tradicionalno sudjeluje na kulturnim manifestacijama

tradicijskog i zabavnog sadržaja. Nastupu klape „Zvonimir“ pridružili su se i veseli članovi „Trio Bajs“. Svojim klapskim izvedbama i veselim zabavnim notama koncert je održan na nekoliko lokacija.

20. kolovoza ispred crkve svete Lucije u Jurandvoru, s početkom u 20,30 sati svoju vokalno-instrumentalnu priču izveli su Mateja Majerle, Mario Šimunović i Marin Tuhtan. Izvodili su skladbe u *soul, blues, pop i latino-američkom* ritmu.

25. kolovoza kod spomenika ispred hotela „Forza“ nastupili su članovi „Love Runners Banda“, u sastavu: Jelena Đorđević (vokal), Leo Škec (gitar), Franjo Črnjarić (saksofon) i Vanja Vitezić (udaraljke). Nazočni su uživali u taktovima *bluesa, jazz, latina, gypsa i swinga*.

27. kolovoza s početkom u 20,30 sati ispred crkve Svete Trojice nastupile su s klapskim pjevanjem klapa „Rašketa“ iz Punta i ženska klapa „Vejanke“ s pjesmama vezanim uz more, Mediteran, ljubav.

  Ivan Gaudencijo Hrabrić

KLASIKA U BAŠKI

U crkvi Svete Trojice 21. kolovoza s početkom u 20,30 sati održan je koncert pod nazivom „Klasika u Baški“ u organizaciji Turističke zajednice općine Baška. Nastupila je mlada harfistica Veronika Čiković.

Veronika Čiković rođena je 1997. godine u Rijeci. Istovremeno s učenjem harfe kod majke harfistice, Diane Grubišić Čiković, upisuje Glazbenu školu Ivana Matetića Ronjgova 2004. godine.

Godine 2015. upisuje Muzičku akademiju u Zagrebu u klasi profesorice Diane Grubišić Čiković, gdje je trenutno apsolventica studija harfe. Kao solistica nastupila je u Zagrebačkoj filharmoniji, Riječkom komornom orkestru i Gudačkom komornom orkestru Muzičke akademije.

2020. godine nagrađena je Dekanovom nagradom. Osim solističkih nastupa sudjeluje u raznim komornim sastavima kao što su harfistički duo i trio te duo flauta i harfa. Dobitnica je prvih nagrada i zlatnih plaketa na državnim i međunarodnim natjecanjima.

U sklopu koncerta izvela je djela Johanna Sebastiana Bacha, Gabriela Faurea, C. Salzedoa, Marcela Tourniera, Tomislava Uhljka i Guillaumea Connesson.

Na kraju koncerta je s gošćom na violini, odnosno tetom, Teom Grubišić Mihalić, izvela Meditacije iz opere Thais J. Masseneta i Ave Maria J. s. Bach/Ch. Gounod.

KONCERT POVODOM BLAGDANA VELE GOSPE U BAŠKI

✍️📷 Ivan Gaudencijo Hrabrić

Turistička zajednica općine Baška povodom blagdana Vele Gospe, organizirala je u subotu, 15. kolovoza, s početkom u 21,00 sat u crkvi Presvetog Trojstva koncert na kojem su sudjelovali sopranistica Arijana Gigliani Philipp i orguljaš Edmund Andler-Borić.

Arijana Gigliani Philipp rođena je u Sarajevu gdje je završila nižu i srednju glazbenu školu, odjel violine i solo-pjevanja. Nakon diplome na zagrebačkoj Muzičkoj akademiji nastavlja usavršavanje kod renomiranog pedagoga i opernog prvaka, Stojana Stojanova Gančeva. Redovito održava solističke koncerte diljem Hrvatske i u inozemstvu kroz dugogodišnju suradnju s pijanistima: Ivanom Bratošem, Anom Anconelli, Marinom Čoporom i orguljašima Edmundom Andlerom Borićem i Mariom Penzarom. Kao solistica nastupila je sa Zagrebačkim solistima, Sarajevskom filharmonijom, Orkestrom HNK Osijek, Dubrovačkim simfonijskim orkestrom, Simfonijskim orkestrom HRT-a, Komornim orkestrom 2007, Puhačkim orkestrom Hrvatske vojske i dr.

Debitirala je u operi Ivana pl. Zajca *Nikola Šubić-Zrinski* u ulozi Jelene u Narodnom pozorištu u Sarajevu. Nastupala je u HNK Ivana pl. Zajca u Rijeci, u HNK Osijek. Kao solistica surađivala je s dirigentom Vjekoslavom Šutejom, Nikšom Barezom, Juliom Marićem, Nadom Matošević, Dariom Vučićem, Filipom Pavišićem, Mladenom Tutavcem, Ognjenom Bomoštarom, Tomislavom Fačinijem i dr.

U sezoni 2006./2007. djelovala je kao stalni gost Narodnog pozorišta u Sarajevu.

2008. dobitnica je prve nagrade i pobjednik cjelokupnog međunarodnog natjecanja *Lazar Jovanović* u Beogradu.

U ožujku 2010. dobitnica je prve nagrade na *Međunarodnom natjecanju Solo pjevača Bruno Špiler* u Herceg Novom.

Uz koncertni, kazališni i pedagoški rad njeguje i ljubav prema komornoj glazbi djelujući kao članica „Trio Solenza“.

U periodu od 2008. do 2014. bavi se pedagoškim radom u srednjoj Glazbenoj školi Alberta Štrige u Križevcima. Od 2014. pročelnica je Odjela solo pjevanja u zvanju profesora mentora u srednjoj Glazbenoj školi Zlatka Balokovića u Zagrebu.

Edmund Andler-Borić rođen je i odrastao u Zadru, a živi i djeluje u Zagrebu. Na Muzičkoj akademiji u Zagrebu diplomirao je klavir u klasi prof. Ide Gamulin, orgulje u klasi prof. Ljerke Očić, a magisterij orgulja u klasi prof. Marija Penzara. Orguljašku interpretaciju usavršavao je u majstorskim klasama Jaroslava Tume, Pietera van Dijka i Daniela Rotha.

1999. godine odnio je apsolutnu pobjedu na *II.*

hrvatskom natjecanju orguljaša Franjo Dugan.

2010. dobitnik je nagrade *Franjo Dugan* za poseban doprinos očuvanju i promociji orguljaške baštine.

Osim što je gostovao na mnogim festivalima, jedan je od pokretača takvih događaja u Hrvatskoj: umjetnički voditelj je festivala *Orgulje Zagrebačke katedrale*, *AdventFesta* u katedrali, bio je ravnatelj međunarodnog festivala *Ars organi Sisciae* u Sisku i tri godine *ZRIN festivala*. Kao solist uz orgulje surađuje sa Simfonijskim orkestrom HRT-a i dirigentima Nikšom Barezom i Pavlom Dešpaljem te Simfonijskim orkestrom Mostar.

Izdavačka kuća Croatia Records izdala mu je prvi solistički CD 2009. godine koji je nagrađen hrvatskom diskografskom nagradom Porin 2010. Do 2019. izašlo mu je šest solističkih CD-a.

Arijana Gigliani Philipp, sopran uz pratnju Edmunda Andler-Borića na orguljama izvela je arije Antonija Vivaldija „Vedro con mio diletto“, Johanna Sebastiana Bacha „Bist du bei mir“, Pietra Mascagnia „Ave Maria“, Williana Gomeza „Ave Maria“, Giuseppe Verdija „Ave Maria“ iz opere „Otelo“.

Edmund Andler-Borić na orguljama je izveo: Anonimus (iz arhiva Franjevačkog samostana u Klanjcu, 18. st.) Sonata in F / Andante, Sonata in F / Adagio, Sonata in C / Vivace, zatim Sonata da Chiesa per Organo F-dur Benedetta Marcella, Sonata in D, FiC Anonimus (Hrvatska 18. st.) i Passacaglia g-moll Georga Fridricha Handela.

Kao gost večeri nastupio je *Bruno Philipp* na klarinetu i izveo „Gabrijelovu obou“ E. Maricone iz filma „Misija“ za klarinet i orgulje te „Ave Maria“ G. Cacinia za sopran, klarinet i orgulje.

✍️📷 Ivan Gaudencijo Hrabrić

KONCERT STANETA GÖDERERA

Ovogodišnje kulturno ljetovanje do sada u Baški nije imalo nikakvih događanja. Razlog je svima poznat – koronavirus. Da bi nastavio tradiciju održavanja koncerata, koje su tijekom ljeta održavali „Baška swingersi“, Stane Göderer odlučio se za samostalni koncert na harmonici. Koncert je održan 21. srpnja, s početkom u 20,00 sati, na placi kod crkve svetog Antona. Poštujući odluku Stožera civilne zaštite, koncert je održan prema preporuci, uz propisani razmak između nazočnih i oglašen je samo u krugu prijatelja „Baška Swingersa“.

Na koncertu su izvođene pjesme dalmatinskog melosa, a poslije svakog seta melodija izvođač je nagrađen pljeskom.

ŠTORIJE Z BODULIJE

U organizaciji Turističke zajednice općine Baška, u srijedu 2. rujna, s početkom u 20,00 sati na Paladi, ispred trgovine „Vindija“ održan je nastup „Kumpanije Štorije“ iz Punta i domaće klape „Zvonimir“.

Na novi način, kroz pripovijedanje, odnosno kratkim skečevima u izvedbi Kumpanije „Štorije“, uz pomoć pjesama klape „Zvonimir“, ispričana je autentična štorija otoka Krka.

MARIJIN ZVON

 Ivan Gaudencijo Hrabrić

U organizaciji Društva za kulturu, ekologiju i tradiciju Sinjali, u petak 14. kolovoza, u predvečerje svetkovine Vele Gospe, s početkom u 21,00 sat, u crkvi Presvetog Trojstva, održana je 12., već tradicionalna, revija *kampananja* „Marijin zvon“.

Nataša Plišić Dujmović i Branka Polonijo pozdravile su nazočne posjetioce na hrvatskom, engleskom, talijanskom i njemačkom jeziku, a zatim se prisutnima obratio župnik, velečasni Ivica Katunar kratkim pozdravnim govorom.

Najavu *kampananja* vodila je Nataša Plišić Dujmović koja je istaknula da će u programu *kampananja* sudjelovati tri ekipe *kampanara* na zvonima crkve Svete Trojice.

Reviju *kampananja* s tri melodije, započeli su sestra i brat Blandina Marković-Randić i Branko Randić koji zadnje dvije godine *kampanaju* svake subote prije večernje svete mise, na zvonima župne crkve.

U drugom dijelu programa nastupili su *kampanari* iz Slovenije, iz naselja Brezovica pri Ljubljani koje leži pet kilometara jugozapadno od Ljubljane. *Kampananje* u Sloveniji živa je tradicija i prenosi se sa starijih na mlađe generacije. Pod vodstvom Branimira Tomaniča *kampanali* su Gregor Vrečar, Klemen Žitko i Jošt Jerina.

Kao posljednji *kampanari* u programu nastupili su već jedanaestu godinu zaredom, *kampanari* iz Malog Lošinja, braća Mario i Matej Budinić.

Program između svakog *kampananja* upotpunio je

duo Stane Göderer na harmonici i *Deni Šesnić* na gitari, koji već nekoliko godina održava koncerte kod crkve svetog Antona. U svojem nastupu izveli su skladbe *Amarcord* koju je skladao Nino Rota, *Manhã de Carnaval* Luiza Bonfê i tradicionalnu melodiju *Danube*.

Na videozidu crkvenog pročelja cijeli ovogodišnji program popraćen je projekcijama „107 marijanskih svetišta u Hrvatskoj“ kao i sam nastup *kampanara*.

U realizaciji ovogodišnjeg „Marijinog zvona“ kao partner sudjelovala je Župa sv. Ivana Krstitelja Baška i župnik vlč. Ivica Katunar, uz pokroviteljstvo Primorsko-goranske županije, Općine Baška i Turističke zajednice općine Baška.

LOCAL TOUR BAŠKA

 Ivan Gaudencijo Hrabrić

Turistička zajednica općine Baška u srijedu 9. rujna, organizirala je drugu biciklističku turu *Local Bike Tour*, nakon što je prva održana 19. kolovoza.

Početak ture bio je ispred Heritage Hotela „Forza“, a zatim je slijedila vožnja prema Zaroku, Dragi Baščanskoj, Portafortuni, platou Mjeseca do povratka u Bašku.

Dužina staze iznosila je 24 kilometra, uz uspon od 560 metara, a sudionici su uživali u razgledavanju

destinacije, upoznavajući se s krajolikom te poznatim kulturnim i povijesnim lokacijama. U obje biciklističke ture sudjelovalo je po desetak sudionika među kojima su bili učesnici iz Njemačke, Austrije, Poljske, Francuske, Slovenije i Hrvatske.

  Ivan Gaudencijo Hrabrić

RIBARSKI DAN

Već tradicionalno početkom kolovoza, odnosno prvog vikenda u tom mjesecu, u Baški se održava „Ribarski dan“. Ove godine održan je u petak 31. srpnja i u subotu 1. kolovoza. Prema preporuci Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, a radi koronavirusa, ovogodišnji „Ribarski dan“ održan je u nešto skraćenom obliku, a sve u cilju sprečavanja masovnijeg okupljanja turista na jednom mjestu.

U petak 31. srpnja, u galeriji „Zvonimir“ održano je otvorenje izložbe s radovima Morene Brnčić pod naslovom „Štorije od mora“. Izložbu su zajednički organizirali Udruga Livingstone iz Rijeke i Turistička zajednica općine Baška. Pred okupljenim posjetiocima nazočne je pozdravila direktorica Turističke zajednice Ivana Topić, a izložbu i autoricu predstavio je Theodor de Canziani.

Morena Brnčić diplomirala je slikarstvo 2000. godine na Accademia di Belle Arti u Milanu. Samostalno izlaže od 2001. godine.

Program prvog dana upotpunjen je promenadnim

nastupom na nekoliko lokacija u Baški klape „Zvonimir“, a završen je projekcijom amaterskih filmova „Ribarski dani kroz objektiv Klonimira Seršića“ u kojima je ostavljen trag u povijesti Baške, a prikazuju razdoblje od 1967. do 1990. godine.

U subotu 1. kolovoza program obilježavanja „Ribarskog dana“ nastavljen je okupljanjem ribara i mještana na Staroj rivi ispred zgrade Općine, koji su u promenadnoj povorci, predvođeni socpima i članovima KD „Šoto“, prošli uz obalu do plaže.

Program je u večernjim satima nastavljen defileom turističkih brodova „Angelina“, „Leonora“, „Baška“, „Bura“ i ribarskih barki u akvatoriju ispred Baške.

Ovogodišnji program „Ribarskog dana“ završen je prikazivanjem filmova Klonimira Seršića, a kroz program, kao i prvu večer, uz komentare Martina Šesnića i Dobrile Šešević, prikazani su filmovi od izgradnje Krčkog mosta te o „Ribarskim danima“.

DJEČJI VRTIĆ

✍️ | 📷 Aleksandra Udina, odgajateljica

Baš kao što je i godina, koja je na svom izmaku u mnogočemu posebna, tako će i ovaj članak imati u sebi crtice posebnosti.

Ne možemo se ne osvrnuti na situaciju i atmosferu koja vlada našom zemljom, a bome i svijetom. Potrebno je istaknuti kako i kod najmanjih sve to ostavlja traga, što vidljivog, što onog nevidljivog, a opet jednako važnog. Uloga vrtića kao odgojno-obrazovne ustanove i u ovim manje lijepim životnim situacijama je vrlo važna te je pred djelatnike kao najodgovornije, kao i pred korisnike - djecu i roditelje, stavljen vrlo zahtjevan zadatak. Predstaviti nove i nužne epidemiološke mjere koje se odražavaju na odnos odraslog (odgojitelja) i djeteta (na osjećaj pripadnosti i privrženosti, na zdravstveni odgoj, na socijalne vještine koje se usvajaju u vrtiću...) kao nešto dobro i što uvelike pridonosi očuvanju vlastitog zdravlja i zdravlja bližnjih bio je veliki izazov. Ni u tome nije izostala odgojiteljska kreativnost baš kao ni odgovor djece i roditelja pogotovo u vrijeme kada je vrtić bio u potpunosti zatvoren (ožujak i travanj). No kako je okolina stjecala nova znanja i iskustva o „neslavnom“ virusu, tako je postalo lakše djelovati i u vrtiću. Bilo je, kao i za sve novitete, potrebno određeno vrijeme prilagodbe. Čini nam se da je to kod nas prošlo manje bolno nego u nekim drugim sredinama. Za to su, osim djelatnika vrtića, itekako zaslužni i roditelji i njihova djeca koji su se također pridržavali svih preporuka. Naravno da su nam ove godine nedostajali i izleti i druženja i tradicionalne radionice i gostujuće predstave, ali možda nam baš to vrijeme

pobudi zahvalnost kada nam se sve ponovno vrati! U 4 skupine bašćanskog vrtića gdje je pedagošku godinu započelo 20 djece u dvije jasličke skupine te 42 djece u dvije vrtičke skupine, nastojali su se obilježiti svi važni dani za ovaj period pedagoške godine.

No ove godine nam netko iznimno nedostaje. U strahu od nevidljivog neprijatelja, udaljeni jedni od drugih 26. ožujka nas je vijest o preranom odlasku barba Željka „izula iz cipela“. Šok i nevjerica, a najviše tuga, odjeknula je toga dana i dalje od Željkovne rodne Baške. Puno se već čulo o barba Željku, jer je s njime sve bilo lako i „sve 5“. Tako je bilo „sve 5“ kad smo kao kolege nailazili na poteškoće u svojoj struci pa je tako bilo „sve 5“ i kada je roditelju trebala podrška za svoje dijete, a najviše je bilo „sve 5“ za svako dijete koje je trebalo utjehu, podršku i ohrabrenje. Zbog veličine svog srca upamtit će ga svako dijete koje ga je imalo prilike zvati „barba Željko“, kao i svaki roditelj koji mu je povjerio svoje najvrjednije, a da i ne govorimo o nama, kolegama, koji smo se na njega nemali broj puta oslanjali. Još uvijek nam nedostaje njegova ažurnost, nedostaje njegov prepoznatljiv korak hodnikom u „starkama“, nedostaje pjesma njegove gitare. Njegov trud i življenje poziva odgojitelja ostavio je neizbrisivi trag i zbog toga ostaje s nama u vrtiću. Na njegov spomen iz dječjih usta i komentar da je sad na nebu, rijetko tko može ostati ravnodušan no odmah utješi čistoća dječjeg srca koja u svojoj igri nemali broj puta žele biti baš on, barba Željko. Ostavio nam je uzoran primjer i mnogo lijepih uspomena, a nama ostaje

vjerovati da mu se sad jednako vesele i djeca Neba.

Hvala ti za sve, dragi barba Željko!!

U nadi da će prosinac popraviti ovu, po svemu drukčiju godinu, želimo svih podsjetiti da je i u ovim nimalo lijepim vremenima dijete ukras svijeta! Zato učimo od njih radost življenja, neiskvarenost i neopterećenost pa će i ova teška vremena ipak izgubiti bar malo na svojoj težini.

Djeca i djelatnici svim žiteljima općine Baška žele, kao što je to jednom poželio i šegrt Hlapić:

„Čestit Božić, dobri ljudi,
nek je sreće, blagostanja,
nek nas osmijeh jutrom budi,
nek je lijepo kao da se sanja!”

✍️ | 📷 Kristina Ivošić, učiteljica

ŠKOLA

ĐACI PRVACI - NAJVEĆI VESELJACI

Svaki početak pred svih stavlja nove izazove i nove strahove. Uvriježeno je mišljenje kako učitelji sigurno nemaju tremu prvog dana škole, ali vjerujte mi, nije tako. Svake četiri godine pred vas stane grupa dječice u čijim očima čitate milijun pitanja. Neki vas gledaju s osmijehom, neki ispod obrva, neki su namrgođeni, a nekima su oči pune suza, jer ne žele pustiti maminu ili tatinu ruku.

Tako je bilo i na početku ove, samoj po sebi neobične, školske godine. Umjesto svečanog dočeka u školskoj dvorani, naše sam prvašice i njihove roditelje dočekala sama na školskom igralištu. Nakon pozdravnog govora, ušli smo u naš „balončić”. Dobili su prvi zadatak: pronađi mjesto gdje piše tvoje ime! Rastrčali su se po

učionici i ubrzo su **Filip Barac, Mauro Budimilić, Lovro Dekanić, Karla Derenčinović, Sven Dujmović, Danijel Dukić, Valentino Galjanić, Katia Grbavac, Marta Hrabrić, Sara Jurešić, Jakov Milosavljević, Tomislav Pavlić, Julija Sever, Sara Surian, Mirjam Šneperger, Nikola Tabako i Benjamin Vasilčić** bili na svojem mjestu.

Njihove treme brzo je nestalo. Smijeha, priče i pjesme nije nedostajalo – kao da smo oduvijek zajedno!

Polako smo se upoznavali, počeli smo surađivati, disati kao jedan... Ne, nemojte misliti da je sve stalno idealno. Ima tu i svađa i suza i neslušanja i vikanja... Ali pomalo, tek smo tri mjeseca zajedno. I vjerujte, sve će biti u redu!

AKTIVNOSTI UČENIKA PŠ BAŠKA

Vukovar u srcu

Dana **18. 11.**, učenici **3. razreda PŠ Baška** zajedno sa svojom učiteljicom Ivanom Vlahinja, obilježili su **Dan sjećanja na žrtve Vukovara i Škabrnje**. U spomen na njihovu žrtvu, **zajedno s našim braniteljima**, tradicionalno smo **17. 11. zapalili svijeću** ispred **spomenika Domovinskog rata**.

Kroz edukaciju i prezentaciju o gradu Vukovaru, učenici su se pobliže upoznali s važnim **povijesnim činjenicama** o **Domovinskom ratu**, gradu heroju i njegovim simbolima poput **Vukovarskog vodotornja** i **Vučedolske golubice**.

Sve svoje dojmove, znanja i emocije satkali su u **kreativne radove**, poručivši time da sve **žrtve Vukovara i Škabrnje nikada nisu, niti će biti, zaboravljene**.

POVIJEST

BAŠĆANSKI LUKOBRAN „Vela riva“

Zanimljivo je bilo ove jeseni pratiti vijesti iz Baške vezane uz veliki projekt dogradnje bašćanskog lukobrana, *Vele rive*, za 50,55 m te u drugoj fazi produženje Male rive za 105 m kojima će bašćanska luka dobiti bolji protok brodice, buduće brodske linije, bolje i kvalitetnije usluge za korisnike komunalnih i ostalih vezova.

Kako s nestrpljenjem očekujemo početak radova na projektu dogradnje luke Baška, a koji bi trebali započeti krajem ove turbulentne 2020. godine, bilo bi dobro prisjetiti se početaka i pripreme gradnje *Vele rive*, a koja datira iz 1875. godine, dakle pred više od 145 godina.

Zahvaljujući vrsnom odvjetniku i političaru,

Vukovar - Grad heroj

Bitka za Vukovar počela je **24. kolovoza 1991.** godine, a završila **18. studenoga 1991.** godine slomom obrane grada. Grad je branilo **1800** pripadnika Zbora narodne garde i policije te dragovoljaca HOS-a. Vukovar je pod opsadom bio **87 dana**, hrabro se boreći do samoga kraja. **Herojstvo Vukovara** postalo je **temelj** za kasnije vojne pobjede hrvatskih snaga koje su dovele do potpunog **oslobođenja zemlje**. Odluku o **proglašenju Dana sjećanja na žrtve Vukovara i Škabrnje**, donio je **Hrvatski sabor** 29. listopada 1999. godine. **U čast** svim žrtvama Vukovara i Škabrnje, ali i žrtava ostalih gradova u Domovinskom ratu, **18. studenoga** obilježavamo **Dan sjećanja na žrtve Vukovara i Škabrnje**.

Izvor: <http://osnovnaskolakrk.hr/baska/>

zadruga 1868. godine, prva takve vrste na otoku Krku i šire. Zadruga je uspješno djelovala nekoliko godina.

Upravo je smještaj Baške doveo k tome da se u Baški razvije i pomorska privreda i trgovina.

Prema statistici koja se tada vodila u Austro-Ugarskoj Monarhiji, Baška je tih godina imala 16 mornara, 20-ak malih gaeta, 80-ak trabakula, bracara, a do 1900. godine imala je registrirano oko 90 jedrenjaka.

Položaj i razvoj brodogradnje u Baški doveli su i do razmišljanja o osnivanju nautičke škole kako bi se pomorcima Baške moglo dati elementarno znanje za sticanje zvanja u trgovačkoj mornarici, a što se i kasnije uz određene poteškoće i osnovala (1909. godine je tadašnja Općina otvorila natječaj). Škola je djelovala do početka Prvog svjetskog rata, zahvaljujući i osobitim zalaganjima biskupa Antona Mahnića. No, vezano uz luku Baška i njen razvoj, problem je bio što uz rastući broj jedrenjaka nije bilo adekvatne prostrane luke u kojoj bi jedrenjaci trabakuli mogli naći svoje sklonište i pristanište. Dr. Dinko Vitezić, narodni zastupnik u

Punih sedamnaest godina trajala je bitka dr. Vitezića za gradnju lukobrana, počevši od 1875. godine do 1881. godine kada je 16. svibnja te iste godine potvrđena gradnja. Upornošću i nesebičnim zalaganjem dr. Vitezića uvrštena je prva tranša u iznosu od 10.000 forinti. Isti iznos je uvršten u proračun i 1883. godine, 1884. godine novih 10.000 forinti, a 1885. godine je uvršteno 20.000 forinti. I tako redom.

Ukupna cijena izgradnje lukobrana iznosila je 149.454,95 forinti.

Vela riva, poznati baščanski lukobran, dovršena je 1892. godine. Duga je 220 m te je postala utočište i dom za brojne jedrenjake, brodice, trabakule i barke, a Baška je dobila zaštićenu i sigurnu luku.

Do Drugog svjetskog rata Baška je postala najjača otočna sredina po broju brodova male obalne plovidbe.

Razvila se i brodogradnja (koja je započela u Baški 1800. godine otvaranjem dva škvera), koja se izgradnjom lukobrana širi između Vele rive i Stare rive i na Mul.

Carevinskom vijeću u Beču, odlučno se već 1875. godine zauzeo za gradnju lukobrana u Baški, iznoseći upravo u Parlamentu sve činjenice u korist potrebe izgradnje lukobrana.

Iako je projekt izgradnje lukobrana uvršten u proračun u 1876. godini, nije bilo jednostavno niti lako boriti se i izglasavati pozamašne iznose za njegovu gradnju. Prvo izglasavanje uvrštavanja u proračun nije prošlo (*Podsjeća me da i danas u izglasavanju na lokalnoj razini nailazimo na poteškoće kod pojedinih razvojnih projekata pa, eto, neke se stvari ne mijenjaju*).

Brojni trabakuli, logeri, bracere i ribarske lađe su izgrađene u Baški, a razvili su se i obučili brojni kalafati te su udareni i prvi temelji škverovima u Puntu i Malinskoj.

Nakon 145 godina od prvih pregovora u Beču i 128 godina od izgradnje lukobrana, Baška će dobiti novi lukobran produžen za 50,55 m i time će se Baška otvoriti za prihvata putničkih brodova u obalnom linijskom prometu.

Zanimljivo je i to da novac za izgradnju najvećim dijelom dolazi iz Europske unije (Kohezijski fond EU),

baš kao što je pred stotinu i više godina novac došao iz Beča!

*Izvor: Otok Krk kroz vjekove /M. Bolonić/I. Žic Rokov
Foto: arhiva „100 godina turizma u Baški“/
Pavlović/Šale/Tabako*

Nekoliko detalja o dr. Dinku Viteziću:

Rođen je 24. srpnja 1822. godine u Vrbniku, uvaženi odvjetnik i političar koji se školovao u Padovi gdje je doktorirao pravo. Svoj radni vijek proveo je i u Zadru gdje je djelovao u krugu dalmatinskih preporoditelja te sudjeluje u osnivanju Matice

dalmatinske. Pokretač je novina Narodnog lista (Il Nazionale), otvaranja zadarske čitaonice.

Bio je i zastupnik u Bečkom parlamentu od 1873. do 1891. godine.

Nakon povlačenja biskupa Jurja Dobrile, najistaknutiji je hrvatski djelatnik u političkom životu Istre. Prvi je predsjednik Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru.

Nakon Beča, Vitezić se vraća na otok Krk i radi na utemeljenju Knjižnice braće Vitezić koju smješta u novosagrađeni Hrvatski dom (kasnije nazvan Vitezićev dom), otvoren 1901. godine.

1902. godine jedan je od utemeljitelja Staroslavenske akademije u gradu Krku gdje je i financijski pomogao biskupu Mahniću i ostalim ljubiteljima glagoljice i staroslavenskog jezika da Akademija saživi i sačuva krčku kulturno-povijesnu baštinu.

Umro je na Božić, 25. 12. 1904. godine u Krku.

OBLJETNICA

  Batomaljci

VELIKA LJUBAVNA PRIČA U NAŠEM MALOM BATOMLJU

Da možemo pronaći čudesne ljudske priče u svakom kutku naše kotline dokazuje i činjenica da smo na Batomlju imali proslavu veličanstvene 66. godišnjice braka.

Bernarda i Ivan Juranić (Petica) vjenčali su se u Svetištu Majke Božje Goričke u studenom davne 1954. godine.

Vjenčao ih je, kasnije svima poznati svećenik Alojzije Ragužin koji se toliko potrudio da im je posvetio i pjesmu (pročitajte u nastavku).

Brak koji traje dugih 66 godina, zbog svima poznate situacije, mogli su nazdraviti skromno, ali s velikim bogatstvom koje su stvorili kroz godine, sa svojom obitelji - dva sina sa suprugama, četvero unuka s njihovim obiteljima, šestero prauučadi. Ivan sa 89 godina, Bernarda sa svojih 85 kažu da

život nije uvijek bio lak, ali da su se zajedno borili. Danas se prisjećaju prijašnjih vremena i još uvijek nadopunjuju jedno drugo - ona njemu prepričava tko i što je na televiziji, a on njoj priča glasnije kako bi čula.

Dragi naši sumještani, sretna vam 66. godišnjica braka i još punooooo sretnih godina zajedno u zdravlju, sreći i uzajamnom razumijevanju žele vam vaši Batomaljci

Svadba u Batomlju

1.) Batomalj je selo,
Niti od sto duša,
Ali je veselo,
Jer sve slasti kuša.

3.) Ono ima ljudi,
Ki su vam na glasu,
Krstinići, Petice,
Švrgovi, Carice.

5.) Kontesa vam danas,
Svoga sina ženi,
Pa vam otkri blago,
Koga za njegov spremi.

7.) Zato gosti jijte,
Nemojte šparati,
Kal Mata i Franke,
Niš van se ne pati.

2.) Lipa bistra voda,
Resi ovo selo,
Ima i vina,
U konobam na velo.

4.) Golubovo selo,
U njemu maleno,
Ali vam je danas,
Kao i maneno.

6.) Kokoše i ovce,
Sve po redu davi,
Telce i praščiče,
Da goste nahrani.

8.) Ive i Bernarda,
Naši lipi mladi,
Stojite kuraju,
Ko Anjeli v raju.

KULTURA

KULTURNO DRUŠTVO "ŠOTO" IDE U NOVE POBJEDE U 2021. GODINI

 Martino Šesnić

 Marijana Kirasić Nekić, Luka Tabako

Arhiva KD „Šoto“

2020. bila je izuzetno zanimljiva godina za Kulturno društvo „Šoto“ Jurandvor-Baška. S programima za 2020. započeli smo još u prosincu 2019. godine, predstavljajući projekt kalendara na našem domaćem dijalektu, na cakavici, te predstavili projekt "Ca-lendar 12 miseci Baške 2020." Nositeljice ovog projekta bile su Romina Fantov Hrelja kao voditeljica te prof. Mirna Cvijić Mrak i Dobrila Šešević kao vanjske suradnice, koje su u sklopu projekta „Revitalizacije bašćanske cakavice“ u suradnji s Ministarstvom regionalnoga razvoja i Fondova EU te uz pomoć

Primorsko-goranske županije već bile pokrenule niz događaja i u suradnji s Mirnom Cvijić Mrak, organizirale seminar i radionice za prezentaciju cakavice, našeg dijalekta, na ovim prostorima.

1. 12. 2019. široj domaćoj publici predstavljen je kalendar te su od njegove prodaje djelomično prikupljena sredstva za pomoć Dječjoj bolnici Kantrida, odnosno za uređaj (lampu) koji na odjelu pročišćava zrak od bakterija.

Započeli smo također još krajem 2019. godine s projektom koji će na posljetku potrajati kroz čitavu 2020. godinu (skoro pa do kraja godine), a radi se o projektu „Baška kroz objektiv Klonimira Seršića“, unutar kojeg je ekipa KD „Šoto“ pod vodstvom Romine Fantov Hrelja, digitalizirala kompletnu arhivu snimaka ovog vrsnog amaterskog snimatelja koji je kroz dugi niz godina, sve do 1990. godine, svojom SUPER 8 kamerom bilježio događaje u Baški.

8. 12. 2019. prvi put smo prikazali filmove, na veliku radost naše publike, koja se u velikom broju odazvala na poziv i pojavila na događaju u domu u Jurandvoru.

11. siječnja 2020. pripremali smo gulaši i šurlice te smo

tradicionalno, nakon održane *koledve* za Stipanju (26. 12. 2019.), organizirali dijeljenje hrane po kućama, kod familija kod kojih smo bili *koledvali*. U domu se isti dan slavilo te su nam u goste došli članovi Udruge sopaca otoka Krka te predsjednik udruge Knezovi krčki Frankopani, Petar Kopanica i ostali gosti.

17. siječnja 2020. uz pomoć Općine Baška organizirali smo prijevoz za starije osobe iz Baške u Jurandvor, na drugu projekciju filmova Klonimira Seršića. Nakon izvedbe filmovi su postavljeni na naš *YouTube* kanal (KD „Šoto“) te su dostupni javnosti.

9.-16. i 23. veljače 2020. ugodili smo udrugu Foto klub iz Krka te smo u suradnji s njima organizirali mali početni tečaj baznih znanja o fotografiji, te mini radionicu, na terenu, po javnim prostorima općine Baška.

U subotu 8. veljače 2020. i ostalim vikendima za vrijeme trajanja maškara, organizirali smo turnir u briškuli i trešeti te također turnir u pikadu kao popratni program za maškarane *tance*, na kojima je bila tradicionalna maškarana tombola, ostale igre i puno zabave, te 22. veljače 2020. drugu po redu „Balinjeradu“ u Jurandvoru. Na potezu ispod crkve sv. Lucije do ceste za Batomalj, u organizaciji Kreativne radionice „Šoto“ natjecatelji su se u svojim vlastoručno izrađenim i vrlo kreativnim *karićima* spuštali po cesti do cilja. Taj dan su nam osim mnogobrojnih zanimljivih sudionika sa svojim *home-made karićima*, uveličali događaj nastupom Krčke mažoretkinje, a ugodili smo također Knezove krčke Frankopane i karnevalsku udrugu Maškarata iz Stona.

21. veljače 2020. u suradnji sa O. Š. Fran Krsto Frankopan PŠ Baška te udrugom Knezovi krčki Frankopani, snimili smo prigodan prilog za Dan glagoljice 2020. koji je došla snimiti HRT i NOVA-tv te smo i mi, uz kneza Mikulu IV Frankopana i njegove plemenite pratnje, odradili svoj mali video prilog i postavili ga na naš *YouTube* kanal.

Uprizorili smo za Ribarske dane u Baški, filmove Klonimira Seršića, u kojima se vidjelo kako su izgledali ribarski dani nekada davno, od šezdesetih dodevedesetih godina. Sudjelovali smo i u ribarskoj povorci.

18. listopada 2020. održali smo redovnu godišnju skupštinu, upoznali društvo s činjenicom da krećemo u dva nova projekta u 2021. godini. Radi se o novom fotografskom kalendaru za 2022./2023. u kojem će biti uprizorene 24 fotografije naših članova u

svečanim nošnjama društva. Ovaj projekt radi se u suradnji s Foto klubom Krk iz Krka. Drugi važni projekt je oformljenje škole *sopnje* i *kanta*, napjeva i *sopnji* baščanske doline. Projekt vodi KD „Šoto“ uz vanjskog suradnika Nikolu Kovačića koji će za vrijeme trajanja projekta pripremiti i izdati knjigu, odnosno udžbenik „Sopnja i kanat baščanske doline“. Važno je napomenuti da ćemo po preporuci Ministarstva Kulture Republike Hrvatske sve snimljene materijale u digitalnom obliku objavljevati na našim mrežnim stranicama, *Facebook* i *YouTube* kanalu.

U 2019. održano je 8 probi i 3 nastupa malog folklora, a u 2020. 12 probi folklora. Ove školske godine 21 školarac pohađa folklor - 12 djevojčica i 9 dječaka. To je, s obzirom na epidemiološku situaciju, značajan rezultat za očuvanje folklorističke tradicije naše općine i otoka te od velikog značaja za našu županiju pa na koncu i za očuvanje nematerijalne baštine Republike Hrvatske.

8. studenoga 2020. dovršili smo projekt „Baška u objektivu Klonimira Seršića“ postavljanjem posljednjih, dosad neobjavljenih video materijala na *YouTube*.

Predsjedništvo KD „Šoto“ se nada da će ova epidemija koronavirusa biti pobijedena tijekom iduće godine i da će tako, kao i ostatak svijeta, društvo nastaviti normalno djelovati i odraditi do sad predviđene kulturne projekte.

Uz ovu želju, ovom prigodom želimo žiteljima općine Baška, našim sumještanima, čestitati Božić te zaželjeti sve najbolje u novoj 2021. godini.

HITANJE HLIBCIĆI NA SLUCINJU

"Po domaću" tako nazivamo drevni običaj koji smo u Jurandvoru očuvali kroz stoljeća. Jedinstven po tome što, znamo svi, uz svetkovinu blagdana sv. Lucije, poslije svete mise, sa zvonika na pročelju naše crkve u kojoj se sačuvala dragocjena ploča glagoljska, polete kruščići. Lete jer ih se baca ("hita", kako bi rekle naše babe i deda), a mi vjernici okupljeni pred crkvom lovimo iliti "čapivamo za zet blagoslov doma". Veselje je to za male i velike. Kruh je to blagoslovljen! Naziva izvedena kao umanjena od domaće riječi "hlib" ili kako nalazimo u rječniku: hlib, starija hrvatska (općeslavenska i indoeuropska) riječ za kruh, posebno za kruh okrugla oblika!

Već godinama, pa tako i ove, kruščiće nam donira Općina Baška, a župnik ih blagoslivlja nama na blagovanje. Ovog puta iznimno, uvedene su promjene. Nema "hitanja" zbog znanih razloga! Bit će podijeljeni u crkvi. Nadam se da ćemo se već dogodine vratiti tradiciji.

Obilježavanje blagdana sv. Lucije od Sirakuze, zaštitnice vida, umrle mučeničkom smrću 303. godine, jedna je od važnih svetkovina tijekom adventa. Neobično su brojni običaji vezani uz Lucijin dan koje spominju etnolozi. Često su u korijenima vezani uz legendu o svetici ili uz poganske pretkršćanske rituale. Među raširenijim poznat nam je običaj sijanja božićne pšenice ili žita.

Naše "hitanje hlibčići" posebno je u folklornom smislu i treba ga očuvati. O tom jedinstvenom običaju, slojevitoj simbolici i mogućim izvorima pisali smo u Našoj Baški prije više godina. Nije dovoljno istraženo, a izvor nam je bio dragocjeni tekst pokojnog akademika Branka Fučića.

Ovom prigodom, u crkvi sv. Lucije, pomolimo se za barba Branka. Među ovim zidinama proveo je godine istražujući. Ostavio nam dragocjena znanstvena saznanja i tumačenja o crkvi i Baščanskoj ploči. Godine lete i već brojimo 21 godinu da ga nema među nama. Ove 2020., 8. rujna, bila je stota obljetnica njegova rođenja!

 Dana Kružić

ALBERT KUNZ (23. 9. 1935. – 9. 7. 2020.)

U četvrtak 9. srpnja 2020. iznenada je, pripremajući se za još jedan odlazak turističkim bodom „Bura“ na obilazak otoka Svetog Grgura, Rajske plaže u Loparu, Golog otoka i Prvića, preminuo veliki zaljubljenik Baške i njegovih mještana - Albert Kunz.

Albert Kunz, po struci kemičar u mirovini, iz Basela (Švicarska), rođen 23. rujna 1935., u Bašku je sa svojim prijateljem Davorom Delićem dolazio više od desetljeća. U godinama dolaska u Bašku, u kojoj je znao boraviti od proljeća do jeseni, upoznao je mnoge mještane. Sudjelovao je u „Ribarskim danima“, fotografirao događaje u mjestu, a zadnje četiri godine povezao se s vlasnicima turističkih brodova „Zdrava Marija“ i „Bura“ te postao sastavni dio posade. Kao volonter bio je animator učesnicima na izletu za vrijeme plovidbe između četiri otoka, a naj sretniji je bio kada je na kratko dobio u ruke kormilo broda. Od strane vlasnika i posade smatran je dušom broda.

Posljednji ispraćaj, po želji velikog zaljubljenika u naše more, 26. srpnja 2020., organizirali su prijatelj

Davor Delić i posada broda „Bura“ Vanja Maričić, Tatjana Mohar, Lukas Pekota, Valentino Glatki, Erik Maričić i Egon Franko, na način da su urnu s posmrtnim ostacima Alberta Kunza prenijeli na brod, a ispraćaju na brodu pridružilo se pedesetak prijatelja i poznanika pokojnika, te isplovili u akvatorij između otoka Prvića i Svetog Grgura.

U trenutku, nakon što je brod zaustavio plovidbu, u ime posade, Tatjana Mohar oprostila se prigodnim riječima:

„Dragi Albert, uspomene su još žive i možda ih nismo znali oblikovati i prenijeti na papir. No možemo reći da si za nas bio veliki čovjek i da si ostavio neizbrisiv trag u našem životu. Nismo bili u krvnom srodstvu, no postao si dio nas, dio naše posade i dio naše obitelji i možemo reći, onako iz srca, da smo sretni i ponosni što si svoje zadnje godine, svoje zadnje dane života proveo baš s nama. Iako više nisi ovdje, sjećanja će živjeti zauvijek. Neka ti je lako ovo hrvatsko more koje si toliko volio. Tvoja posada“.

Kada je pokrenut motor „Bure“ i nastavljena lagana plovidba između Prvića i Svetog Grgura, počeli su prvi taktovi „Tišine“ koju je na harmonici izvodio Stane Göderer, a Tatjana Mohar polako je u more iz urne prosipala pepeo pokojnog Alberta Kunza, uz bacanje maslinovih grančica od strane sudionika posljednjeg ispraćaja.

 Ivan Gaudencio Hrabrić
 Davor Delić

VINKO BOGDEŠIĆ (29. 8. 1923. – 18. 10. 2020.)

Jedan od zadnjih „original“ Baščani, po ocu Fuga, a po materi Dujmović Laga, zauvijek je sklopio oči 18. 10. 2020. u svojoj rodnoj kući u Baški u 98. godini.

Kao i većini starije generacije Baščana, život piše Vinku zanimljivu priču. Oženio se za Baščanku Mariju rođ.

Mihalić-Mikac, ženu koja mu je rodila dvije kćeri, Maju i Karmen, koja mu je držala ruku sa zadnjim izdahom. Ostavlja svoju voljenu Bašku i odlazi na školovanje u Rijeku, gdje ostaje raditi kao računovođa. Poslije rata bio je malo više od dvije godine na Golom otoku, nikad nije znao zbog čega su ga tamo odveli. Kasnih 1960-ih odlazi s obitelji u SAD gdje su živjeli dva desetljeća. Nakon umirovljenja, srce ga vuče kući pa se vraća u rodni kraj, Rijeku i Bašku.

Bio je vrlo aktivan u mirovini. Sportaš, pratio je

nogomet, čak i dan prije nego nas je napustio raspravljao je sa susjedima o rezultatu NK Rijeke koja je taj dan igrala. Jako je volio društvo pa je tako sa svojim prijateljima kartao u kafiću uz štorije od tega i tega leta... Ćireval bi po Paladi i svima prepričavao razne dogodovštine o Baščanima i Baški.

Puno je pisao, objavljeni su mu članci u raznim časopisima. Na dvije je priče, koje su mu značile puno, bio posebno ponosan – „Baščani u Americi“ u kojoj je zapisao imena onih kojih su otišli „trbuhom za kruhom“ i opisao njihov život tamo i „Nadimci u Baški“ gdje je skupio veći dio baščanskih nadimaka. Ima još puno sačuvanog neobjavljenoga materijala o raznim temama

koje se tiču Baške - baščansko zanatstvo, liječnici, stare baščanske besede i izreke, a proučavao je i zapisivao i rodoslovlja baščanskih obitelji. Vinko je to sve skupljao da se ne pozabi... S time je dao svoj veliki doprinos očuvanju nematerijalne kulturne baštine Baške.

Po svim njegovim djelima da se zaključiti da je Vinko Bogdešić volio svoju dragu Bašku! I sada, nakon svoje smrti, počiva u obiteljskoj grobnici sa pogledom na rodnu kuću, Mariju i kćeri, prijatelje, na njegov porat, Paladu...

Neka Van je lahka baščanska zemljica!

PRIRODA

ORHIDEJA JADRANSKA KOZONOŠKA PRVI PUT PRONAĐENA NA OTOKU KRKU U BAŠKI

 Marija Randić Ojovica

Kolo kuće imamo mali dvor zi borići ki šegvito ne kosimo. Tamo ima pelina, kuša, magriža, perunike, šćirenice, kozje brade, luzarina i nike druge travine i rožice ke vuda rastu. Pirike je najviše.

Misleli smo da nan je kod busa perunike narasla nika vela travina. Već smo ju uteli poskust od zemlje, a onda smo ustali inkantani. Videli smo da bi to mogla bit orhideja. Orhideja, jako cudna, kakovu

nismo još nikada videli vuda po Baščanskon duolu, a ni na otoku Krku. Na Krku još nikada ni najdena ni zapisana. Bilo je to 9. maja, voga leta 2020.

Ta je orhideja poznata kao **jadranska kozonoška** (*Himantglossum adriaticum*). Samonikla je i nažalost smo našli samo jednu jedinku.

Jadranska kozonoška nije tako rijetka orhideja u Hrvatskoj, ali su je dugo stručnjaci tražili bezuspješno na Krku u okviru Državnog zavoda za zaštitu prirode i Nacionalnog programa za praćenje stanja očuvanosti vrsta u Hrvatskoj. Roko Čičmir, Ljiljana Borovečki-Voska i Dubravko Šincek objavili su do 2012. studiju o tome. U Primorsko-goranskoj županiji pronađena je u okolici Bakra i Novog Vinodolskog te na Cresu. U Hrvatskoj je zabilježena u Istri, u zaleđu Šibenika, Splita, okolici Slanog i na Braču te u Hrvatskom zagorju i na Žumberku. Nađena je uglavnom u brdskim, osunčanim područjima, na rubnim dijelovima šume, šikara, travnjaka i uz prometnice gdje vlada umjerena klima na plitkom karbonatnom tlu.

Biljka je visoka 70-ak, a može narasti čak do 120 cm. To je jedna od naših (u Republici Hrvatskoj) najviših orhideja. Pri zemlji je rozeta lancetastih listova, iz koje u proljeće izraste snažna stabljika s nekoliko listova u

donjem dijelu i s cvatom u gornjoj polovici stabljike. Ovalni pupovi se otvaraju postepeno odozdo prema vrhu stabljike, pružajući najprije tanke niti najveće cvjetne latice, u obliku spirale. Kada se cvijet sasvim otvori, na plohi bijele, najveće, izdužene latice s dva, oko 6 cm duga smeđa privjeska složene su crvene dlačice, koje s trunkom mašte laticu pretvore u lice s bradom. Iznad te najveće latice je okrugla kapica i ostale male latice cvijeta. U zemlji su dva ovalna gomolja. Cvate od svibnja do lipnja, ovisno o podneblju. Cijeli se nadzemni dio biljke ljeti posuši, a nova rozeta iz zemlje ponovo nikne sredinom jeseni. U proljeće se proces obnavlja. Rasprostranjuje se vrlo sitnim sjemenkama.

Prekrasne su sve naše bodulske orhideje, kokice, babice, papučice, kako ih na našem *Zlatnom otoku* nazivaju. Nisu to kao one orhideje koje nalazimo u supermarketima. Ovima su cvjetići mnogo manji, ali su mnogo ljepši i zanimljiviji. Orhideje u okolici Baške nisam tražila. Slučajno sam mnoge našla i fotografirala posljednjih desetak godina. Igram slučaja sam se umiješala s mojim fotografijama orhideja i njihovih lokaliteta na Krku vrijednim stručnjacima Ljiljani Borovečki-Voska i Berislavu Horvatiću u posao. Oni već nekoliko godina tragaju za bodulskim orhidejama. Na Krku su pronašli 41 vrstu i hibrid, a ova naša sada je 42. u njihovoj zbirci i studiji.

U baščanskoj je dolini orhideja bilo mnogo. Čak smo kao djeca nosili orhideje učiteljici u školu, ali smatram da to nije razlog što ih ima sve manje. Oni koji su našu baščansku dolinu poznavali i oni koji su ovdje onda živjeli ostaju iznenađeni i ne mogu je danas više prepoznati.

Toliko se toga ovdje promijenilo. *Tempora mutantur*, na žalost, na štetu prirode. Nestale su plodne terase na padinama brda, gromače su se urušile i zasađeni su borovi koji se sada sami zasijavaju na kamenjaru prema vrhovima. Vela rika je djelomično meliorirana i močvarno područje u njenom donjem toku je isušeno. Podzemne vode, koje su ovaj potok bogat vodom kroz cijelu godinu opskrbljivale, usmjerene su u rezervoare za potrebe turizma. Polje je zapušteno i prepušteno ovcama ili su sagrađene kuće. U Zaroku je uništena pješčara sa endemima koji su samo tamo rasli. Uz prometnice se trava redovito kosi, baš kada najviše vrsta orhideja cvate upravo tamo.

Kako je prišla va naš dvor? Zi buru i dažjen od Velebita? Ma kako pride vamo pesak od pustije Sahare, a to je puno, puno dalje? Morebit je ovdje bila već i parvo, ma bimo ju mi pokosili ili poskubli parvo nego bi procvala bo nismo znali ca je to. To ca smo ju našli baš ovdje va Baški, parvi put, parvu na Boduliji nas je jako razveselelo bo od malih se stvari more živit i veselit, navlašno va ovimi teškimi vrimeni karantene i urdina „Stožera“ proti koronevirusa – COVID-19 ki nas pretiska.

Poglejte, kakva je to lipa rožica bila. Ocvala je i već je imela sime. Manje je od meljenoga papra. Poglejte, pa da ni cudo da ga je vetar vamo va Bašku parnesal.

Napisala: Marija Randić Ojovica

Litratali: Marija Randić Ojovica i Berislav Horvatić

MAŠKARE I OKO NJIH

U Rijeci sunčan vjetrovit dan. U Baški sigurno još i burnije. Ulazimo u zadnju trećinu siječnja i na prvom programu hrvatske televizije najavljuju početak kineske lunarne godine; iz Kine nam „dolazi“ i novi virus, na lokalnoj postaji vijesti o najdepresivnijem danu u godini. Počele su i maškare, zatrubio je antonjski rog, zaszvirala je glazba.

U mojem radnom okruženju maškare su cijelu godinu. Dio sam teatarske maskerade sada dok izvodimo „Evitu“, mjuzikl A. Lloyda Webera. Na pozornici smo, obučeni kao argentinski tango svirači: muške košulje, tregeri na hlačama. Tome dodajem bijeli *borsalino* na

glavu. Režiserka predstave, Argentinka, zadovoljna je scenskim dojmom. Zadnjih godina manje me se dotiču karnevalske povorke i industrija maškara. Nekada sam bila zaljubljenik Riječkog karnevala. Svoju djecu rado sam vodila na Korzo, često maskirane, godinama smo ispraćale maškare i zvončare. Jednom smo gledale i veselu baščansku karnevalsku grupu. Hoće li biti ove zime maškara u Baški, okupljanja i smijeha, glazbe na pozornici narodnog doma?

Iz ranih devedesetih, kao živu sliku, pamtim nasmijanog i vragolastog zametskog zvončara u veseloj povorci kako nas pozdravlja i maše nam, držeći

u ruci strašnu životinjsku masku, umoran, ali razdragan masom ljudi koja ga želi vidjeti izbliza. Malo za tim, godinu ili dvije, u riječkom dnevnom tisku, osmrtnica hrvatskom branitelju, tom istom nasmijanom zvončaru, izaziva šok, nevjericu i tugu.

U mislima, vraćam se u dane djetinjstva, u Bašku i kuću none i deda u Starim dvorima. Tada dvori nisu prazni, još ima ljudi, pretežno starijih.

Od svih susedi rada pametin susedu Jovanu, veselu staricu va kamižotih ka bi se kalala od svoje volte po kuntradi va našu kuhinju. Oci su joj svitlile ko letrikice bo se puno smela. Prišle bi tutu i suseda Franjica z novitadi, dedova sestra Judita s puno kljuci ke bi vrtela vrukah, a šegvito i kuma Dumica. Ona je bila vavik šerija. Cakulalo se. Nona bi se redon vrtela z delon i kuhanjen. Ded bi pomalo fumal i citajuc se zakrival zada novin. Palil se je špajher na komu se kuhalo zelje. Mi dica igrali smo se na banciću. Kada bi dede bil od volje rekali bi: „Ala, zamite karte od škafetina van, ucit ću vas briškulu i trešetu“. Mojoj sestri i meni je to bilo vavik jako drago. Suseda Jovana bi prišla z velim merikanskim klobukom na glavi ko da je to obicna stvar. Klobuki je minjala, a jedan je imel i pera od goluba. Umirali bimo od smiha, jer se ona delala vela gospa, dama od svita. Tako se spametin prvih maškar. Onda smo se i mi dica poceli zanimat, iskat stare oprave po pikabitih, hićene, prevrnjene postole va kanobi, taškice od sto let, svakakova pokrivala za glavu, šjali zaboravljene va valiži na šufitu. Lipe su potle bile i školske ferije. Bila je jedna subota od maškar kad se staklo na puneštah sapilo od vanjske studeni i nas doma ki smo se teplili oko ognja i vrteli oko moga oca Željka ki se obkal va kamižoti. Va domu je sopl muzika, a njega je čapala volja i trentaun za poč tamo. Dok se je krivel va postolih na taki, paral mi se je jako vela ženska. Smeli smo se do suz, a morebit da je komu i pobiglo.

Rado ga pamtim nasmijanog. Moj pokojni otac, Splićanin po rođenju, Riječanin po življenju i Baščanin

po ljubavi, znao bi reći da od svih zemalja koje je obišao ploveći oceanima, nakon domovine Hrvatske, izabrao bi Argentinu. Vidim ga na staroj fotografiji iz 1958. godine, na brodu „Kastav“ s trojicom brodskih kolega. Brod plovi iz Antwerpena preko Atlantika u Južnu Ameriku. Misli su mi s njim i snovima o Argentini dok sviramo iskomponiranu životnu priču Argentine Evite Duarte de Peron koja umire vrlo mlada, obožavana i osporavana istovremeno. Pita me kolega pred premijeru „Evite“ kako sam. Odgovaram: „dobro, dok si ti tu, još nisam najstarija na pozornici!“ Smijemo se oboje i ne možemo vjerovati kako nam brzo ističe radni vijek. Prisjećamo se veselih glazbenih predstava, posebno „Male Floramye“ čiji je cijeli prvi čin smješten u karnevalski Split pred Prvi svjetski rat. Mladost je ludovala i veselila se, maskirala, onda i sada, u Splitu, Baški, Rijeci, ne zamarajući se time „Što će biti sutra?“ („Jalta, Jalta“, mjuzikl Grgić-Kabiljo). Svejedno. Dani su to istinskog veselja, kada se ideja o maski upali poput lampice, a onda slijedi priprema, skrivanje, potajno presvlačenje, iznenađenje ukućana, nagađanje susjeda. Da nema silne ljubavi i entuzijazma naših mama i nona, vojske krojačica i meštara od zanata, ne bi bilo ni povorki, maškaranih relija, alegorijskih kola. Ako me i ljuti komercijalizacija maškara, ne mogu i ne želim osporiti i umanjiti vrijednost kreacija, trud i stvaralački elan svima koji vole i stvaraju maškare. Svijetu i narodu u svakom vremenu trebaju karnevalski običaji, taj ispušni ventil, kao i loncu na paru onaj zvrk na poklopcu koji se vrti i zviždi pomalo neugodno. Mijenjali su se sistemi, vremena i moćnici ovoga svijeta, a maškare su ostale svjedočiti radost življenja, šalu i vic na račun istoga i malo koga ostavile ravnodušnim.

1. fotografija: Željko Grubišić, prvi s lijeva na brodu „Kastav“, 1958. godine na putu za Južnu Ameriku

2. fotografija: Danica i Ljubica Zorić, Kinove, 1952. godine - „Male Maškare“

BOLNO SJEĆANJE NA KRVAVI BOŽIĆ U BAŠKI PRIJE STO GODINA 1920. - 2020.

✍️ | dr. Anton Bozanić

kad su legionari sumanutog talijanskog pjesnika i pustolova Gabriela D'Annunzia tzv. arditi ušli u crkvu prije početka bogoslužja, stvorili opći nered i poslije mise ubili kod crkve trojicu nedužnih mještana. Stoga se želimo prisjetiti tog tragičnog događaja od prije sto godina koji se duboko usjekao u svijest Bašćana i ostavio bolne ožiljke. Prošlo je već cijelo stoljeće od tragičnog događaja na božićnoj misi u Baški 1920. godine.

Otok Krk i Baška pod talijanskom okupacijom

Još prije kapitulacije Austro-Ugarske, unutar umiruće monarhije u Zagrebu je osnovano Narodno vijeće, a zatim su osnovana vijeća u kotarskim i općinskim središtima. Tako je u Krku 30. listopada 1918. godine osnovano Kotarsko narodno vijeće pod predsjedanjem umirovljenog bašćanskog župnika i dugogodišnjeg zastupnika otoka u Poreču, Antona Andrijičića, a potom je i u Baški osnovan Narodni odbor. Međutim, sve je to bilo kratkog daha. Na pomolu su bili učinci podmuklog Londonskog ugovora i skrivene namjere ondašnjih talijanskih vlastodržaca. Iz Pule su već 15. studenoga 1918. doplovili u Krk talijanski ratni brodovi, iskricali oko 200 vojnika, zaposjeli urede u Krku, a nekoliko dana poslije, tj. 20. studenoga, krenuli su talijanski vojnici u skupinama, zauzeli sva općinska sjedišta i izvjesili talijanske zastave. Stigli su i u Bašku te izvjesili zastavu s natpisom *Commune di Besca*. Zavladao je zakon sile. Započelo je razdoblje prve talijanske okupacije.

Cijeli je otok doživljavao veliko iskušenje okupacijskog poretka. Režim se okomio najviše na domaće rodoljube. Kada je biskup Mahnić 31. prosinca 1918. godine uputio *Memorandum* Mirovnoj konferenciji u Pariz, u kojem je opisao sva stradanja domaćeg hrvatskog stanovništva pod okupacijskom vlašću, zapečatio je svoju sudbinu. Biskup je 9. travnja 1919. na prijevaru odveden brodom *Espero* u internaciju u Frascati kod Rima, gdje je zadržan punih 11 mjeseci. Osim Mahnića, njegova kancelara Mata Polonija i tajnika Antuna Pilepića, brojni su nacionalno svjesni intelektualci i svećenici postali nepoželjni i internirani. Među njima je bio župnik u Baški Mate Milovčić koji je

odveden u zatvor u Trst, ali je uspio pobjeći na način da se noću popeo na krov zatvora, spustio na ulicu i, krijući se, dospio u Kraljevicu. Drugi su na vrijeme pobjegli na kopno, jer ih je čekalo lišavanje slobode.

Rapalski ugovor

Rapalskim ugovorom, sklopljenim 8. studenoga 1920. godine između Rima i Beograda, otok Krk pripao je Kraljevini SHS, što nije bilo po volji dijelu krčkih građana, ponesenih talijanskim iredentističkim idejama. Taj su trenutak iskoristili D'Annunzijeve arditi koji su već boravili u Rijeci, gdje su imali svoju paravojnu državicu. Požurili su, iako je u Krku bila redovita talijanska vojska i uprava. Ujutro, 13. studenoga 1920., iskrcalo se u krčkoj luci tridesetak ardita koji su u gradu odmah zaposjeli urede i upravna mjesta, a na istaknutim mjestima – katedralnom zvoniku, franjevačkom i benediktinskom samostanu te na obali, postavili topove i mitraljeze. Dva tjedna poslije, 1. prosinca 1920., stiglo je još oko tisuću ardita koji su po glavnim otočnim mjestima preuzeli vlast te na najbrutalniji način zastrašivali, zatvarali i zlostavljali ljude. Provalili su u Biskupski dvor i devastirali tiskaru *Kuryktu*, a nisu se libili niti fizičkih nasrtaja na nedužne ljude.

Krvavi Božić u Baški

Vrhunac zlodjela D'Annunzijevih ardita nad nedužnim stanovnicima otoka Krka zbio se u Baški na Božić 1920. godine pa je nemili događaj u kojem je prolivena krv prozvan u narodu *Krvavi Božić*. U rodnom mjestu bio je tada svećenik Kvirin Kl. Bonefačić, protjerani župnik i dekan Malog Lošinja. Neposredno prije župne mise koju je trebao voditi Bonefačić, došla su u sakristiju dva ardita i odlučno zahtijevali služenje mise na latinskom jeziku. Predvoditelj bogoslužja je glatko odbio zahtjev nepozvanih gostiju odgovorivši im protupitanjem: „Jeste li vi Papa?“. Kad je započela svečana božićna misa, jedan se ardit naprasno primaknuo svetištu da se osobno uvjeri kojim se jezikom odvija liturgijsko slavlje. Saznavši da se u blizini nalazi Bonefačićev nećak, približio mu se i ponovio mu zahtjev da stricu dojavu da misi latinski. Kada je ardit shvatio da ovaj ne mari za opetovani zahtjev, dao

je znak ostalim arditima koji su se nalazili kod ulaznih vrata crkve. Baščanima koji su u blagdanskom ozračju ispunili crkvu postalo je jasno da se sprema veliko zlo pa da preduhitre najgore, spontano su navalili na ardite i silom ih odgurili van. U stisci i naguravanju jedan je ardit poginuo pred crkvom. Nastala je strka, svi su se razbježali, a arditi su pojurili po oružje u obližnje spremište. U mjestu je nastala pucnjava i odjekivale su eksplozije ručnih bombi.

Svećenik Kvirin Bonefačić brzo je napustio oltar i pobjegao barkom na Prvić, a zatim je prebačen u Senj. Ljudi su požurili svojim kućama. Arditi su divljali ulicama i pucali na sve strane. Na stubama kuće blizu crkve ubijen je Gajetano Lolić, star 55 godina; kod obale je pala druga žrtva, 44-godišnja žena i majka Ana Kaftanić, a malo dalje ubijena je djevojka Marica Kaftanić koja je vodila malo dijete, a bile su joj 24 godine. Divljanjem razularenih ardita na Božić ubijeno je troje ljudi. Kad je arditima stiglo pojačanje iz Krka, uzeli su u kamion mrtvo tijelo ardita i povelu u Krk još četvero Baščana kao taoce. Vozeći se preko Treskavca jedan je ardit htio udariti Baščana, ali se poskliznulo, ispao iz kamiona i kotač vozila ga je pregazio i usmrtio. Zatočeni Baščani pušteni su uskoro svojim kućama. *Krvavi Božić*, najstravičniji čin razdoblja talijanske okupacije i divljanja ardita, duboko se usjekao u sjećanje Baščana.

Nastavak bezumlja i konačni odlazak ardita

Arditi se nisu zaustavili u svojem bezumlju po otoku. Sljedećeg su dana, na blagdan sv. Stjepana, u Krku zatvorili biskupova tajnika Josipa Palčića, zatim provalili i zatočili na Košljunu gvardijana o. Bonaventuru Škuncu. Nekoliko dana poslije, uslijedila je provala ardita u Kanajt, hapšenje i maltretiranje puntarskog župnika Antona Mrakovčića i nekoliko mještana, okršaj s Puntarima, a na kraju napad na Dobrinj kod Ogrene. Konačno su arditi 9. siječnja 1921. otplovili iz Krka ratnim brodom *Stocco*. Iako su arditi, poslušnici sumanutog talijanskog pjesnika i pustolova Gabrijela D'Annunzija, držali vlast na Krku samo nepuna dva mjeseca, nanijeli su otočanima mnogo zla, a svojim postupcima ljude prisilili da se sami organiziraju i pruže otpor. Odlaskom ardita talijanska vlast, vojska i financijska uprava još se neko vrijeme zadržala u Krku. Konačno je stigla odluka i Talijani su se 24. travnja 1921. godine povukli s otoka. Prije toga u Krk je stigla iz Zagreba Komisija za preuzimanje civilne vlasti, a iz Splita vojni predstavnici te je obavljena primopredaja otoka. Smirivanjem političkih prilika naši su otočani doživjeli veliko olakšanje.

ŠUPLJA KUĆA

Ma ca je to? Ki je to? Šami ćete vidit. Vo mi je šve uzdavna pripovidala stara suseda Katica ka već puno let pociva gori u Sv. Ivana.

Moja kumpanjica Mare i ja smo va kuhinji lipo čakulale. Pripovidale va našimi muži, va našoj famejji i dicit. Prišli smo do toga kako su dica šuplja kuća pa pred njimi moraš pazit ca delaš i govoriš. Sve vide i pamete pa nikada ne znaš ca bi mogla reć i pripovidat okolo. Nismo ni pazile na nje miću hćer, ka se igrala va kantunu na kantridi. Najedanput je mala skocila od kantride i važno njjin rekla:

„Ma mama, ja jur nisan nikomu rekla kako je tebi tata klal benzine va guzicu.“

To je tribala bit tajna, a mala je baš to rekla. Suseda je ustala inkantana. Pred malo vrimena su ju jako bolela križa i muž njoj je na škinu stresal par kapljic benzine, da mu se ruke bolje sklizu dokle ju masira po škini. Nisu imeli doma niš boljega od benzine. Benzina se lipo razlela i prišla tamo kadi i ni tribala, i susedu je jako zapeklo, pa je zavrisknula. Mala je bila šnjimi va kamari i sve je to gledala i cula. Rekli su njoj da nesmi nikomu to pravit, ma dica, kako dica, šuplje kuće.

Dumica, žena baščanskoga mornara, je ustala doma zdicu, a Frane je šal zbraceru po fašiči (tanka drva za loženje) na Ižulu. Kada je Dumica ustala sama zdicu doma želela je dicu razveselit i rekla njjin da će njjin pofrigat fritice. To je onda bila vela slast, bo su se kolacijii delali samo na blagdani.

Zakracunala je vrata i rekla njjin: „Cito dico, cito dico. Nedajte gušta da frigamo frite. Ja ću frigat i lipo ćete se zasladit.“

Ma niki je na vrata zabatil baš kada je mat pocela fritice znimat z ulja: „Bemti žnamen“, prošapčala je mat, „Baš je sada moral niki prit na vrata.“

Mali Frane je skocil do vrat i za svega glasa rekal: „Ni nas doma, frite frigamo!“

Morebit ste već ovo culi, a morebit van se i dogodilo nic slicno, ma spametimo se da su naša dica intanto naše najveće blago.

 | Marija Randić Ojovica

KI SE JE DANAS KUPAL?

✍️ | Tea Grubišić Mihalić

Pasalo je više od šest miseci da san pisala va življenju va vrime korone i življenju naših starih od kih sam čula puno lipih štorij, molitav, koledav. Ovo je naše vrime, a svaki dan je pun svakakovih novitadi pa glava puca od previše toga, pogotovo gruboga. Korona ni pasala i ne znan će se baščanski list štatpat ma svejedno pišen ako i neće bit niš od posla ko i va marcu. Od onda je bil i most zatvoren pa su Boduli bili va izolaciji od nas svih ki nismo mogli prit do naše najdraže izule. Onda se je most otvoril i svi smo brže bolje tekli na Boduliju. Bilo je i gosti. Sada smo već i pozabili na sezonu. Korona nas ni zatarla, ma nas je svejedno manje. Puno se je domaćih ljudi pobralo na Sv. Ivan. I moja fameja je izgubila jednoga člana; ne pasa dan da ne govorimo va njoj, mojoj dragoj teti Ljubici Zorić Kinovoj.

Ovih nekoliko redi pisat ću va njoj. "Zace?" reć će niki. "I drugi su važni i zaslužni." Ma ja njih ne poznan. Znan

Ljubicu ka je bila va ljubavi z Baškun, nosela ju je va sarcu i va glavi. Kada bi njoj se vratila, obajdevala je njezine kuntrade i videla svaku promjenu, svaki sinjal na nje ubrazu. Tuga me čapa ca ni još jedanput videla Paladu, Prvić i Veli pesak. Ma bol je bila vela i fermala ju je. "Ča smo na ovon svitu?" pjeva Toma Bebić, a i ja se toliko puti pitan to isto. More bit da faljevan i da ona sada sve vidi; i nas i Riku i Bašku, svoje rodno mesto. Ostavila je veltrine pune knjig, novin, Krčkih zborniki, Vali, župne listiće Sv. Trojice, Naše Baške i Biltene prijatelja baščanskog područja kih je i sama bila lektor i korektor va ono vrime. Rizala je i najmanju slikicu ili crticu od Baške va Novon listu i sve spravljala. Jadile su je pravopisne i druge falinge, naročito ako bi spod baščanske vedute pisalo "Krk" ili cagod takovo. Kad bi procitala da je niki bil va "Baškoj", digle bi njoj se vlasi vajer. Za Ribarski dan imela je pripravnu marinera majicu pa smo i mi dicina pred pedeset let bili ribari i

ŽIVLJENJE VA VRIME KORONE

✍️ | Tea Grubišić Mihalić

Bura je prestala šijunat. Vani je lipo vrime. Na moru malo kaliga. To je va marcu tako. Lipo bi prišlo malo dažja da zalije ca sam posijala na Gruhu. Ki bi mi rekal pred osan dan da neću moć priko mosta. A vela je suša. Lahko ti je va Baški bit va izolaciji: on lipi zrak, ov lipi Prvić, Velebit, Zakam, Velo celo i Sv. Ivan kad se zapale letrike.

Za sriću bile smo dva puta va Baški va zadnjih misec dan, dok se to još moglo. Lipo je bilo poslušat tići va vrtu; kosi, šojke, a kveceru i sovu. Ja ju zovem huhutavica, kako je govorela moja nona. V Riki ne cujen huhutavicu ma svako jutro i popodne pridu dvi lipe grlice ke nahanin. Va Baški se puno i bogato cuju zvoni, a ovdj samo malo, kada puše z bande od bure. Zato s telefonon pridu novitadi od Baške, najviše ki je umrl. Žalost me čapa. Svih sam poznavala i š njimi po ku besedu pročakulala na putu. Crkva Svete Trojice je otvorena redon da se svaki za sebe more pomolit. Cera san gledala Svetog Oca na praznoj Placi sv. Petra i va veloj crikvi ka se je bez ljudi parala još veća i praznija. Ca je ucinela korona? Ma je bilo molit i kantat iste molitve, na istu notu, samo po hrvacki jako lipo i na velu utjehu. Svi smo ukrcani na istu barku, kako je rekal Sveti Otac. Ja iman velo ufanje va ton. Kad san pred dva miseca pisala va maškarah, a korona bila va Kini, ki je mogal mislit da će vako finit i ovdj.

A još ni finjeno, tekar je pocelo. Ko da to ni dosti, pasanu nedilju i potres va našoj metropoli. Sve ca je bilo prije toga, pari se niš. Zaboravila sam na koncerti, na predstave va teatru, a još pred tri šetimane marčali smo po Zagrebu, bili va katedrali, a sprida „konja“ na placi zakantali: „Ustani, bane!“ I ki sad još misli na izbori i prisegu novog predsjednika, bez „tako mi Bog pomogao“, kada nam se dogaja: „Tako nam Bog pomogao!“, kako se neki lipo domislil. Ali korona ni gora od kolere ka je kosila svojun smrtnun kosun po Europi pa je 1855. leta prišla i va Bašku. Onda je grobar Nankić imel pune ruke posla ko sada ovi brižni ljudi va Bergamu. Njemu se onda prikazal sam Sveti covik va kožuhu i rekal mu: „Kopaj, kopaj! Ma nećeš finit dokle ne popravite moju crikvu.“ Nankić je to rekal plovanu. On je mislel da je Nankić malo previše popil. Ljudi su to culi, zbudili su se i čapali dela. Zeli su ki gredu, ki kamik. I matere z dicun na rukah da su i ditetu va povoj zataknule pikulu. Svi su pomogli da se crikva ka je gori stajala od davne davnine, od Frankopani, popravi. Tako je „Kratelj“ prestal, a Baščani slave svog patrona od onda ne samo na Ivanju, nego mu pridu cetire puti na leto: na Rokovu, za Svi sveti i za Sv. Mikulu. Crikva sv. Ivana danas je lipo porejena pa bi bilo dobro poredit i mirine oko crikve i našega cimitera. Tu je bil kaštel kadi su živeli prvi Baščani pa je vela škoda da se mule

hodeli šnjun, mojun tetun ku smo zvali samo Biba. Ni se oženila ma ni bila nikada sama, jer nas je volela i peljala za ruku. Kad su se dicina poženi i imeli dicu, naša Biba avancala je va "pra Bibu". Ostala je vezana za nas i našu dicu ko prateta i sutla. "Znaš ti ca je to piljuna?", znala je pitat i valje špjegat od kuda ta stara beseda. Pride mi napamet i kogumica za kafu, jer je toliko kafe skuhala va Starih Dvori, ki su nam zadnjih trejset let bili štacija, prije nego poč doma na Gruh. Tamo se uz toplu kafu, ku ni bila lena skuhat va svako doba, čakulalo, a i minjala štampa, sve ca je bilo važno za procitat.

Nekako san va deveton misecu partila na Zablacé i od teploga mora gledala va svit kolo sebe i lipotu od ke covik ne more odvojit oci i donacudit se kako je lipo naše mesto. Gledala san i na Sveti Ivan i mislila na nju, moju tetu, a i na svih drugih ki su partili zgoru. Jer va Baški se "gre zgoru" kad se umre pa je lakše i umrit. I oni su se kupali va svoje vrime. I oni su gledali va Prvić i Bag, videli su zvonik Sv. Trojice, Velu i Malu rivu, Mu, Paladu i Potkovalić va suncu; uživali su va

zidi od crikve Sv. Duha, sv. Tome, sv. Krištofora. Još malo neće bit poznat da su to bile crikve. Zrušit će se za svin svega od ljudi i ovac, bure i dažja i ostat će samo gromaca ili gomila golog kamenja. Škoda, jer naši gosti vole prit zgora, vidit najlipši pogled na otoku, a držu i do starine. Bo nismo od cera. Ca bi neki uteli da to pozabimo, to je drugi par rukavi. Neka se vidi da je Baška i kaštel, da su tu živeli i moleli Frankopani. Mikula Frankopan (Nikola cetrti) i njegov a žena Doroteja bili su va bratovštini Majke Božje Goričke. Evo, jedan stari zaziv:

Majko Božija na Gorici,
Sveta Luce na travcici,
Sveti Miho posrid polja,
Sveti Marko pokraj mora,
Sveti Ivane z burne bande,
Ti nas cuvaj kuge i smrti nagle.

Baščani su imeli još stariju bratovštinu, onu Svetoga Duha. Onda su se ljudi pomagali va zlu. Moj ded Marijan bil je va toj bratovštini, kako njegov otac i ded, oba Jovakina. To je hodelo od kolena na koleno. Kad bi ki umrl, puno se molelo. Ded je pripovidal da su se bratimi moleli za svoga pokojnog bratima va crikvi svetog Antona, a dica su cekali na Puljani i dišpetali. Molelo se: „O Marije, Sveta Marije, primi dušu bratije i sestara naših, ter njen oprosti grihi...“ Kad bi prišli na „primi dušu“..., dicina bi otvorila vrata od crikve i

iston moru, pod istin nebon. Ako nismo hodeli od plaže mokri ko užmerki, zamotani va šugamani, teta je pitala: "Ki se je danas kupal?" I to tetino "Ki se je danas kupal?" sada mi zvoni va glavi. Ostavila mi je misal, a nje pitanje nam je porucak pa ću ja reć: "Ljudi, kupljite se dok morete! Užijte ovo blago ko nan je dal Bog i ko su nan namirili naši stari. Fermajte se, ne tecite. Poglejte kolo sebe. Sve smo lipo prijeli. Ovo nan se nudi besplatno. Ostavite malo delo i posal."

Pasali su topli, dugi letnji dani. Zapuhalo je jugo, a šnjun je prišal i daž. Finile su ferije, finila je i sezona. Delamo i od dana do dana gremo naprvo. Vrti se kalendar. Za sv. Mihovilon, slavili smo hiljadušešto leto od smrti sv. Jerolima. On da je rekal: "Oprosti mi Bože, jer sam Dalmatinac!" Ja molim sv. Jerolima: "Pomozi mi, dragi svecu, jer sam i ja napol ca si i ti bil!"

zavrishnuli „primi dušu stare Lucije“, jer je Luce bila žena od bratima ki bi pocel molitvu. Škoda da se ne moli ko onda, ali vrime gre naokolo. Bratovštine su se zagasile ko sviće kad su pomrli bratimi. Ostale su nam zidi, kuće i crikve. Trebalo bi ih napunit z ljudi i naucit se molit nanovo. A bit će ca Bog da. „Češ, češ ca češ, ma nećeš dokle češ“, rekli bi naši mudri stari. Evo nic korisno za svih ki ne moru ulovit sna zadnje vrime. Ovdi ću prepisat od materine teke dvi molitvice. Prvu dobro pamtin, jer san ju molela svojoj dici. Dobro delaju, kako i kamamila, za velih i za mićih. Komu se ne pježaju neka broju ovce ili se vrte po postilji.

1.)

Ja gren spat, Boga zvat

I Mariju milovat.

Marija je dobra mat

Ona će nam dobro dat

Tamo doli na Doli

Kadi se je Bog rodil

Tri Marije redom redu.

Još Marija govori:

Ki bi ovu molitvicu zmolil,

On bi otkupil tri dušice

Od paklenih vrata:

Prvu dušu majčinu,

Drugu dušu očinu,

Treću dušu sam svoju.

2.)

Misecina kako dan
Sveti Mikula kapitan
Anđelići mornarići,
ki špijaju kako tići
Kamarica škripje
Majka sinka ziblje
Homo sinko na more,
na moru je galija
nutri mi je Marija
Marija je dobra mat
Ona će nan dobro dat.

Za kraj, zmolit ću po bašćansku zaziv i pogledat va
nebo nad Kvarnerom:

Blagoslovi, Bože sveti,
Sve cetiri elementi:
Ajer, oganj, zemlju, vodu
Tvome puku da ne škodu

PJESME

Živo vrelo

✍ | Danica Zorić Badurina

Voljela je „Živo vrelo“
Moja sestra blizanka,
Klonulo njeno tijelo
Nit života je tanka.

„Živom vrelo“ se vraćala
U večernjim urama
„Živo vrelo“ je shvaćala
Kao branu burama.

Nit života je tanka.
Sklopila je plave oči
Moja sestra blizanka.
Zaspala u ljetnoj noći.

Za njom plače srce moje,
Misli su u tonuću.
Oko mene crne boje,
Čekam dan u svanuću.

Plamen svijeće se žari.
Blaži vjetrovi pušu.
Bože, mir joj podari.
Ti, Živo vrelo za dušu.

Kumpanjice

✍ | Dragica Gajski

Drugoč, va ono staro vrime
Bila su tepla leta
I duge hladne zime.

Moja baba je imela
Dvi-tri kumpanjice Marije,
Ke su bile leto-dva starije.
One bi večer prišle,
Na katridu sele
I kalcete plele.

Ja bi va kantuniću sidela,
Domino kocke slagala
I ondi se igrala.
Baba bi rekla
Da kladem drvo va peć
I neka grem pod klapatur leć.

A one bi ondi čakulale i bruntulale,
Ki je kamo šal,
Ki je kada prišal,
Ki je kada na vrh pasal,
Kada je ki vunu opral
I kamo je ki tovara vezal.

Celu bi Dragu pasale,
Najzad bi se svadile,
Doma prošle.
Drugu večer bi opet kod moje babe došle,
Kod špajhera sest
I kalcete plest.

Tanac

✍️ | Dragica Gajski

*Meni je moja baba pripovidala
Da se kada je ona bila mlada
Tancalo va Dragi Baščanskoj
Gori kod doma va konobi
U pokojne Lorete
Ka je šila štramci i plela kalcete.*

*Divojke su napošno za to vešte šile
Da bi mladiću lipše bile.
A znale su one i popit,
Pa bi kantale,
A najzad bi jedva doma arivale.*

*Va kamižoti na fjojlice
I lipe rožice
Mlade su tancale i veselo se obraćale.
A mladići bi tapali pomalo za njimi
Aš ih ni bilo volja tancivat zi svimi.*

*Puno se škercalo i komedijalo,
Uz sopile i monade
Bilo je i prontade,
Šurlice i žvacet,
Roštali su bićerini,
A zi bićerine bilo je i kaštradine.*

*Tako vam je to nekoć bilo,
Jilo se i pilo
I puno veselilo.*

*A danas ni ko prije,
Više ni takove oštarije,
Ni vina, ni rakije,
Ni veselja,
Ni pokojne Lorete,
Ka je šila štramci i plela kalcete.*

S P O R T

✍️ | Ivan Gaudencijo Hrabrić

BOĆARSKI KUP „ČETIRI SELA“

Sportsko društvo „Vihor“ iz Baške, povodom Dana općine i zaštitnika svetog Ivana Krstitelja, u utorak 24. lipnja, organiziralo je tradicionalni boćarski turnir pod nazivom „Četiri sela“, na jogu kod Doma kulture, na kojem su sudjelovale ekipe Drage Baščanske, Jurandvora, Batomlja i Baške.

U prisutnosti predstavnika ekipa izvučen je redosljed nastupa ekipa pa je tako prvo izvučen Batomalj, a zatim Draga Baščanska, Jurandvor i kao posljednja Baška. Potom je dogovoreno da se pojedinačni međusobni susreti igraju do 13 poena.

Čast da otvore ovogodišnji, treći po redu

turnir, pripao je ekipama Jurandvora i Baške.

U natjecanju ekipa postignuti su rezultati:
Jurandvor – Baška 13 : 10,
Batomalj – Draga Baščanska 13 : 11,
Batomalj – Jurandvor 13 : 5,
Draga Baščanska – Baška 7 : 13,
Batomalj – Baška 9 : 13,
Draga Baščanska – Jurandvor 13 : 6.

Za konačan plasman zbrajani su ukupno osvojeni poeni u međusobnim susretima pa je osvajanje prvog mjesto pripalo ekipi Baške, drugog Batomlju, trećeg Dragi Baščanskoj i posljednjeg četvrtog mjesta ekipi Jurandvora.

Osvajanjem prvog mjesta ekipa Baške onemogućila je Dragu Baščansku koja je 2018. i 2019. osvajala prvo mjesto, da prijelazni pehar preuzme u trajno vlasništvo.

Turnir „Četiri sela“ završio je podjelom medalja za osvojeno drugo i treće mjesto, a pobjedničkoj ekipi, uz medalje, i prijelazni pehar. Nakon predaje nagrada uslijedio je zabavni program.

VIHOR TUTNJI KROZ KORONU

 Ivica Čulumović
 Sanjin Ilić

Toliko događaja, uzbuđenja, radosti i iščekivanja protutnjalo je kroz ŠRC „Zablaće“ od početka ove godine do skorog njenog kraja koji svi očekujemo s nadom u, prije svega, zdraviju 2021. godinu.

Početak godine u sportskom i logističkom smislu davao je za pravo nadati se velikim stvarima, trenutno 1. mjesto seniorske ekipe na tablici 4. HNL - središte Rijeka, kvalitetan rad škole nogometa, planiranje organizacije nekoliko turnira za djecu (Crni jančić), turnir za veterane (Memorijalni turnir Ivica Juničić), ulaganja u ŠRC „Zablaće“ (projekt rasvjete i navodnjavanja) bili su logičan nastavak uspješne 2019. godine.

No, planovi su jedno, a situacija koja se desila, nažalost, nešto sasvim drugo. Nastavak natjecanja u sezoni 2019./20. krenuo je početkom 3. mjeseca i nakon samo nekoliko natjecateljskih kola je prekinut. U tom trenutku NK Vihor je bio na 1. mjestu s tri boda prednosti ispred ekipe Cresa i Buja. Kako se situacija odvijala u narednim danima svi znamo i Vihor je „sretno“, ali do tog trenutka zaslužen, osvojio 1. mjesto! Mlađe selekcije su također bile uspješne. Najteže je bilo natjecanje u selekciji starijih pionira, gdje su godišta ostalih ekipa bila starija od vihoraša.

Radost je bila umanjena prekidom rada Kluba i svih aktivnosti oko njega. Planovi i želje klupskog vodstva su ostale na papiru za neke bolje dane. Tužno je bilo gledati do početka ljeta ŠRC „Zablaće“

bez malih i velikih nogometaša, rekreativaca.

Ipak, treba spomenuti da i u tim okolnostima nije zaboravljeno ime našeg Ivica Juničića pa je tako povodom Dana općine Baška organiziran malonogometni Memorijalni turnir Ivica Juničića na kojem je prisustvovalo 8 ekipa među kojima i stari prijatelji iz Mađarske, ekipa „Borbaratok“. Prvo mjesto su osvojili igrači ekipe „Medicinar“!

Kroz ljeto su veterani zajedno s rekreativcima nekoliko puta kroz tjedan odigrali utakmice. Odigrane su utakmice s veteranima NK Krka.

Uprava je odlučila da će se nastaviti natjecati u sezoni 2020./21. i dalje u 4 HNL-i budući trošak lige niže tj. 1 ŽNL-e nije bio ništa manji. Mlađe selekcije su ostale iste, a to su: stariji pioniri, mlađi pioniri i morčići.

Nakon odigranog jesenskog dijela koje nije potpuno, seniorska ekipa Vihora je trenutno 7. na ljestvici od 10 ekipa. U ovoj natjecateljskoj godini želja svih u Klubu je biti među prvih 5 ekipa što je sasvim realno prema do sada viđenom. Trenersku palicu nakon osvajanja 1. mjesta i ne baš dobrog ulaska u novu sezonu, trener M. Gašpar predao je do tada sportskom direktoru M. Hrgovčiću. Ako se na vrijeme krene sa pripremama, za očekivati je da će ekipa napraviti dobar rezultat.

Ove jeseni treba pohvaliti morčiće i pionire koji su

u nekoliko utakmica pokazali da su na pravom putu i da škola nogometa radi dobar posao. Posebno treba zahvaliti dečkima koji i ove godine igraju protiv starijih vršnjaka, gube utakmice s velikom razlikom i ne predaju se, samo da seniorska momčad opstane. Možda u narednim godinama NSŽ dopusti da samo igraju sa svojim vršnjacima, točnije mlađim pionirima i morčićima, a tu su pri samom vrhu!

Kako je izazovno bilo na terenu tako i u organizacijskom dijelu Kluba. Izostala su mnoga događanja na kojima se Vihor pojavljivao (Crna ovca, Dan općine Baška, Ribarski dani, Advent), a s njima i sredstva toliko bitna za rad Kluba. Ipak,

uz pomoć Općine Baška, TZO Baška, TD Baška d.o.o., Valamar Riviera d.d., sponzora, donatora, prijatelja Kluba koji su nesebično pomagali rad kroz ovo turbulentno vrijeme, Klub je uspio zatvoriti ovogodišnju financijsku konstrukciju i s velikim očekivanjima gleda u narednu godinu.

Nadamo se da će dolaskom proljeća ponovo zaživjeti nogomet na ŠRC „Zablaće“, a s njim i dobri rezultati malih i velikih vihoraša!

Svim stanovnicama općine Baška i njihovim gostima, blagoslovljen Božić i uspješnu 2021. godinu želi NK Vihor!

✍️📷 Ana Čačić

UDRUGA INVALIDA KVARNERSKIH OTOKA

Udruga djeluje od 2002. godine i broji 85 članova. Djeluje na otocima Krku, Rabu, Cresu i Lošinj. Neprofitabilna smo udruga koja je ovisna o financiranju jedinica lokalne samouprave i članarinama naših članova. Ove godine odradili smo samo ono osnovno, a razlog je Covid-19 i upola manje dobivenih financijskih sredstava. Naše članove, osobito one s većim postotkom tjelesnog oštećenja kontaktirali smo telefonski, kako bismo saznali njihove potrebe i probleme te im savjetovali kome da se obrate. Sudjelovali smo na seminaru za voditelje udruga, a na poziv Hrvatskog saveza udruga osoba s tjelesnim invaliditetom u Zagrebu na trošak Saveza.

Posljednjeg vikenda u kolovozu svake godine na otoku Rabu održava se plivački maraton za osobe s invaliditetom. Sudjelovali smo o vlastitom trošku, jer je naša udruga bila dugogodišnji suorganizator maratona, a to je bilo objavljeno na HRT-u i predsjednica je o tome govorila na našem Radiju O.K. Stacionirani smo u Puntu, Pod Topol 2 i imamo redovno dežurstvo četvrtkom od 10-

12 h, a druge dane smo dostupni na broj mob.: 091 185 4700. Učlanjujemo u Udrugu osobe svih vrsta invaliditeta i svi koji žele mogu nam se javiti.

11. 10. održana je redovna i izborna skupština Udruge na kojoj je za predsjednicu ponovo izabrana Ana Čačić, dopredsjednicu Slavica Lovrić i tajnicu Miranda Šebelja. U Upravnom odboru su Ana Čačić, Slavica Lovrić, Miranda Šebelja, Klaudijo Gržetić, Zvonimir Šmit, Sonja Vidaković i Antica Porobić.

